

**DIENOS KLAUSIMAI
IR DAR ŠIS TAS**

Savaitraštis "Amerika" pažudino lietuvišką parapijų likimo reikalą. ... kito rašo:

"Kunigų Vienybė" ... vims turėjo ne tik teisę ir pareigos susirūpinti lietuvių parapijų likimu. Nors nieko apčiuopiamo nenutarta dėl jau slystančių ar prarastų parapijų, kaip New York, Haverhill, Mass., Akron, Ohio, bet pats reikalo kėlimas, visuomenės dėmesio atkreipimas yra svarbus. ... Gyvename mažėjimo bei silpnėjimo stadijoje parapijose. Dėl ekonominių, ištautėjimo ir kitų priežasčių kai kurios mažosios parapijos greit gali susilaukti panašaus likimo. Kunigų Vienybės pareiga yra budėti, kad mūsų žmonių pinigais suorganizuotos parapijos, pastatytos bažnyčios nebūtų perduotos kitataučiams, bet ko ilgiausia tarnautų lietuvių dvasiniams ir tautiniams reikalams."

LRKSA 30 kp., Scranton, Pa., narys J. Makštutis rašo: "Atsiprašau, kad aš ir nesu joks veikėjas, betgi prie "Garso" prenumeratorių vajeus ir man būtų malonu prisidėti ir kiek man jėgos leis galėsiu padirbėti. Tatgi meldžiu prisijungti prenumeratams užrašyti knygele." Beje, Scrantuse daug lietuvių dirva plati. Linkime p. Makštutiui pasisekimo!

Pereitą savaitę Prancūzijoje vėl pasikėlė streiku bangos. Mat, pirmijeras Daladier, norėdamas sustiprinti nacionalinės apsaugos industrija, ir bendrai pakelti šalies gerovę, panaikino 40 valandų savaitės darbo įstatymą. Radikalų agitatoriai darbininkai kelia streikus ir reikalauja Daladier atsistatydinimo. Tuo tarpu teutonų vilkas netik Čekoslovakijos, bet ir Prancūzijos pasieniuose staigia piktu balsu. Prancūzijos vidaus padėtis gali tik padraštinti Hitlerį naudotis momentu.

Italijos vyriausybė išleido įsakymą per šešis mėnesius išsikraustyti visiems žydams iš Italijos, Lybijos ir Egiptaus salų, kurie yra apsigyvenę nuo sausio 1, 1919 metų. Įsakymas nedaro išimties ir tiems žydams, kurie yra priėmę Italijos pilietystę. Dabartiniai laikais Italijoje yra per 70,000 žydų. Minėtas įsakymas palies per 10,000 žydų. Apie 2,000 žydų peršikraustė Italijon po Austrijos aneksijos — prijungimo prie Vokietijos.

Lenkijos viduriai smarkiai negaluoja. Karininkai labai nepatenkinti užsienio politika ir reikalauja ministerio Becko atsistatydinimo. Mat, Beckas visą laiką vedęs provokišką politiką. Valstiečiai gi nepatenkinti visa vyriausybe ir jos politika. Reikalauja daugiau politinių laisvių, demokratinio seimo, leidimo sugrįžti ištremtoms opozicinių partijų lyderiams. Ekonominė šalis padėtis labai sunki. Bendrai, netolimoj ateityje Lenkija turės pergyventi svarbius įvykius.

Prancūzija, prisibijodama Vokietijos "naujų planų" vykdymo, irgi vykdo manievrus. Tuo tikslu Vokietijos pasienin sutarukta gausi kariuomenė. Berlio gyventojai pajuto didelę karo baime, kai visame mieste liko išstatytos kanuolės sostinės gynyminui nuo priešų laktūnu. Vienok Čekoslovakija prieš kuria Hitleris daugiausia skerečiojasi ir grūmoja perdaug neišsigasta ir nesiskubina pildyti reikalavimus.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 36.

KETVIRTADIENIS, RUGSEJO-SEPT. 8, 1938

VOL.-METAI XXI

LRKSA NAUJŲ NARIŲ VAJAUS EIGA

IOWA, KANSAS, OREGON IR MISSOURI LIETUVIAI, NEUŽMIRSKIT SAVO SAVAITĖS

Vėsesniam orui užstojus, vajeaus darbuotė didėja. Tą rodo iš įvairių vietų gauti pranešimai. Rimtai darban stoja rytiečiai, ypatingai Massachusetts apskrities veikėjai. Judėjimas eina visose kuopose. Prie darbo uoliai skatina ir vietos gerbiami klebonai.

Rugsėjo 12-tą prasideda Iowa, Kansas, Oregon ir Missouri steitų taip vadinama "Garbės Savaitė." Vietiniai lietuviai prašomi stot darban. Jūs ten maži būreliai, bet jei gerai pasidarbuosite, tie būreliai žymiai padidės mūsų Susivienymo ir Tautos gerovei. Rašykite į Susivienymą savo šeimynas, traukite savo gimines, draugus ir pažįstamus.

Apskričių valdybos prašomos kreipt dėmesį į atgavinimą kuopų, kurios gyvavo jūsų rajonuose, bet dėl kokių nors priežasčių sunyko.

Šiame numery kuopų stovis pagal balsus mažai pakeitęs. Bet greitoj ateity jis keisis gana greitai. Kai kurios kuopos, kurių dabar nei nesimato, pasirodys pirmose eilėse.

Pagal balsus, kuopų stovis taip išrodo:

	Aug.	Vk.	Viso	Aprd.	Balsų
160 kp. Chicago, Ill.	7	11	18	\$4,150	184
83 " Scranton, Pa.	12	4	16	5,300	162
4 " Shenandoah, Pa.	14	0	14	5,900	142
17 " Wilkes-Barre, Pa.	10	3	13	5,150	134
34 " Kingston, Pa.	11	0	11	4,100	112
30 " Scranton, Pa.	9	0	9	6,750	100
163 " Chicago, Ill.	9	0	9	3,950	93
33 " Roseland, Ill.	7	1	8	3,650	80
91 " Waterbury, Conn.	5	3	8	2,000	80
41 " Worcester, Mass.	7	1	8	5,850	76
194 " Inkerman, Pa.	6	1	7	3,000	70
285 " Lowell, Mass.	7	0	7	2,200	70
1 " Edwardsville, Pa.	5	1	6	3,500	60
16 " Chicago, Ill.	4	2	6	1,500	60
101 " Chicago, Ill.	4	2	6	1,500	60
54 " Grand Rapids, Mich.	5	0	5	1,750	50
127 " Cambridge, Mass.	4	0	4	2,600	52
146 " Spring Valley, Ill.	4	1	5	1,750	50
270 " Binghamton, N. Y.	3	2	5	2,250	50
7 " Pittston, Pa.	5	0	5	2,250	50
11 " Waterbury, Conn.	3	2	5	1,250	50
155 " Scranton, Pa.	4	0	4	3,250	45

GREITASIS TRAUKINYS SUTRIUSKINO AUTOBUSĄ SU KELEIVIAIS

Kaunas.—Šeštadienį, rugpjūčio 13 d. vakare Žemaičių plente ties Vidukle tarptautinis greitasis traukinys užvažiavo ant autobuso, kuris kursavo tarp Raseinių ir Kryžkalnio. Du žmonės buvo užmušti vietoje. Jų kūnai taip sužaloti, kad net negalima pažinti. Šoferis buvo sunkiai sužeistas ir taip pat mirė.

Autobusas visai sudaužytas. Dėl nelaimės šiek tiek nukentėjo ir traukinys, tačiau dėl to didesnės nelaimės nebuvo. Traukinys dėl įvykusios nelaimės gerokai pasivėlavo.

Nelaimės aukos yra Vincas Juščius, 45 m. amžiaus, iš Šropinėlių k., Viduklės valsčiaus, stambus ūkininkas. Katastrofa įvyko toje vietoje, kur pagal geležinkelį yra Juščiaus laukai. Mirė ant savo lauko. Kareivis Albinas Jurkinas iš Skaudvilės valsč., Šoferis Sergėjus Kaminskas, kuris buvo sunkiai sužeistas ir be sąmonės nugabentas į Raseinių ligoninę. Jis taip pat mirė. Konduktorius Vincas Andrejauskas taip pat sunkiai sužeistas ir šiuo metu be sąmonės. Jis gydomas Raseinių ligoninėje.

Tiek autobuse ir tebuvo žmonių. Vadinas, nėra net liudytojų, kurie galėtų apie katastrofą papasakoti. Tiesa, atsiranda žmonių, kurie sako matę nelaimę, bet kiekvieno jų pasakojimas kitoks.

Autobusas priklausė pulk. Matulevičiui. Buvo naujas, 28 vietų. Jis važinėdavo Žemaičių ruože. Jis važiuojo iš Raseinių į Kryžkalnį paimti keleivių, kurie netilpo į Palangos autobusą. Šoferis Kaminskas buvęs blaivus žmogus, stropus darbininkas ir atsargus vairuotojas. Nelaimės metu prie pat geležinkelio iš priešingos pusės pravažiavęs lengvas automobilis ir sukėlė daug dulkių. Manoma, kad per dulkes šoferis saulėlydžio metu nepastebėjo greitai važiuojančio traukinio.

ČILĖJ NUMALŠINO NAZIŲ PUČĄ

Santiago, Chile.—Rugsėjo 5-tą federalė policija kulkomis, rankinėmis granatomis, kulkosvaizdžiais, artilerija ir tankais numalšino nazių pučą.

Iš abiejų pusių žuvo apie 80 asmenų, sužeistų keli šimtai.

Autoritetai suareštavo daug nazių, tarp kurių randasi kandidatas prezidento vieton generolas Carlos Ibanez, jo artimiausias bendradarbis pulkin. Tobiasas Barros, nazių vadas Jorge Gonzalez von Maree ir kiti.

Nacionaliai rinkimai įvyks spalio 25-tą.

AUDRA NUSIAUBĖ TOKIO

Tokio, Japonija.—Rugsėjo 1-mą didelė audra su lietuimi nusiaubė Japonijos sostinę Tokio ir apieilinkes.

Vien Tokio mieste vanduo užliejo apie 50,000 namų. Susisiekimas laikinai suparalizuotas. Yra ir žmonių aukų.

Yokohama mieste irgi pridare nuostolių. Uoste nuskandino daug valčių ir mažų laivų.

U. S. LAIVYNO ATLANTIKO SKVADRONAS

Washington.—Rugsėjo 1-mą U. S. laivyno vadovybė netikėtai paskelbė, kad greitai laiku bus suformuotas Atlantiko skvadronas, kurį sudarys 14 naujaujų karo laivų.

Laivyno vadovybė sako, kad skvadrono formavimas nieko bendro neturi su įtempta Europos situacija.

BRANGENYBES GABENA PER LIETUVĄ

Paskutinėmis dienomis per Kauną lėktuvais pervežamos didelės auksos, platinos ir brangakmenų siuntos iš Sovietų Rusijos, į Londoną, Berlyną, Amsterdamą, Briuselį ir kitas vietas. Kai kuriais atvejais tranzitinių siuntų vertė siekianti daugiau kaip milijoną litų.

NUSKENDO TRYS BROLIAI

Laukuvos val. Vaitkaičių kaime Rimkevičiaus sūnus, popiečio metu nusivedė arklus išplukdyti Poečerės ežere. Vienas, įjogęs į ežerą, nupuolė nuo arklio ir ėmė skęsti; kitas šoko jo gelbėti, bet šį skęstantis su savimi ėmė traukti žemyn. Tada puolė ir tretysis juodviečių gelbėti, bet nepajėgė ištraukti, ir visi trys kartu prigėrė. Tėvai paliko didžiausiam nuliūdime, nes visi trys sūnūs yra 26, 21 ir 16 m. amžiaus.

PIRMASIS LIETUVOS KELEIVINIS LĒKTUVAS JAU KAUNE

Kaunas.—Rugsėjo 1 dieną iš Anglijos į Kauną parsikrodo pirmasis Susisiekimo Ministerijos 400 arklių jėgų motoru, septynių vietų moderniausias keleivinis lėktuvas.

ĮTEIKS KARIUOMENEI 10 KULKOSVAIDŽIŲ

Klaipėda, rugsėjo 2.—Tautos šventės dieną (rugsėjo 8 d.) Klaipėdoje bus įteikti kariuomenei dešimt kulkosvaizdžių, kuriuos paaukavo pajūrio visuomenė.

Į Kauną buvo atvykusi Pietuslavijos rinktinė futbolo komanda Jugoslavija. Šančių šaulių komanda Kovas įveikė Jugoslaviją 5:2. Tačiau kitą dieną Jugoslavija nugalėjo Lietuvos futbolo rinktinę komanda 3:1.

Lenkams uždarius Vilniaus lietuvių draugijas, buvo uždarytos ir tų draugijų laikomos skaityklos ir bibliotekos. Dabar Vilniuje neliko nė vienos lietuviškos skaityklos ir bibliotekos.

Ukmergėje steigama futbolo komanda "Arhyvas," kurioje dalyvaus jau vyresnio amžiaus futbolininkai, futbolą mėtę prieš 5-10 metų.

MIRĖ KARDINOLAS P. J. HAYES

ST. JOSEPH, N. Y.—Rugsėjo 4-tą savo vasarinę stovyklą nuo širdies atakos mirė New York'o diecezijos galva kardinolas Patrick Joseph Hayes.

Kardinolą atrado mirusį jo sekretorius monsignoras John J. Casey, kuris buvo nuėjęs jį prikelti. Kardinolas mirė nuo širdies atakos, kuri jį užklupo bemiegantį.

Velionis gimė lapkričio 20, 1867 metais, New York'o mieste, sūnus Danieliaus ir Mary Gleeson Hayes. Anksčiau neteko savo tėvų. 1888 m. užbaigęs Manhattan kolegiją, įstojo St. Joseph seminarijon Troy, N. Y. Kunigu išvestas 1892 m. Lankė Katalikų Universitetą Washington, D. C., ir gavo teologijos magistro laipsnį. Po to jis buvo paskirtas New Yorko diecezijos sekretoriumi. 1903 m. buvo paskirtas arkivyskupijos kancleriu, 1904 m. pakeltas naminiu Popiežiaus prelatu. 1914 m. buvo paskirtas kardinolo Farley vyskupu padėjėju, o 1924 m. pakeltas kardinolu.

KINIEČIAI ATKAKLIAI GINASI

Shanghai.—Rugsėjo 2-rą kiniečių militarė vadovybė paskelbė, kad Yangtze klonio frontuose kiniečiai smarkiai sumušė japonus.

Didelės kovos tęsėsi kelias dienas. Japonai prarado 4,000 karių ir jų žygiavimas pirmyn sustabdytas. Prie to, kiniečiai atsikėmė Anshan, kuris sudaro labai svarbų punktą priėjimui Teian miesto, kurs randasi prie Nanchang-Kiukiang geležinkelio. Šiauriniam Yangtze upės šone kiniečiai ir japonai kovėsi ranka rankon. Nuostoliai abiejų pusių labai dideli.

Vienok japonai vis dar nenustatė vilties prieš pirmuosius žiemos sniegus užimti dabartinę Kinijos sostinę Hankow.

Rugsėjo 3-čią japonai užėmė Yehkiatsi ir įsibriovė Honan provincijos. Yehkiatsi randasi 130 mylių atstumo nuo Hankow.

Japonai giriasi, kad pagal Geltonąją upę, 300 mylių juosta, pietinėj Shansi ir Honan provincijose jie kontroliuoja visas brastas (fords), tuo tarpu kiniečiai tvirtina, kad jų jėgos kontroliuoja visą šiaurinės pusės šoną.

SUVAŽINĖJO TRIS VAIKUČIUS

Šiomis dienomis salakiečio Kruto sunkvežimis skubėdamas į Zarasus pasiimti ekskursantų, Zarasų—Degučių plento rajone, apsilenkdamas su sutiktu automobiliu įvažiavo į griovį, ant kurio šlaitelio sėdėjo trys vaikučiai. Sunkvežimis užvažiavo ant jų ir sužeidė. Vienas, mažiausias, 3-jų metų vaikutis, neišgali pagyvenęs, mirė, o likusieji du pagis. Spėjama kad katastrofos priežastis buvo mašinos sukeltos dulkės.

EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖS LIETUOVOJ

Kaunas, rugsėjo 2.—Šiomis dienomis Kaune lankėsi Tarptautinės Krepšinio Federacijos generalinis sekretorius p. Jones, su kuriuo susitarta Europos krepšinio pirmenybes kitą metų surošyti Kaune gegužės 21 dieną.

LAKŪNAS ŠALTENIS IŠVYKO Į VILNIŲ

Kaunas.—Rugpjūčio 31 d. lakūnas Šaltenis išvyko į Vilnių.

Rietave, buvusioje kunigaikščių Oginskių buveinėje, norima įsteigti muziejų. Į tą muziejų tikimasi surinkti daug istorinių paveldo iš Oginskių ipėdinių.

Lenkai dabar kasinėja ir stiprina Gedimino pilį Vilniuje. Kai kas būkštuoja, kad lenkai savo kasinėjimais tikint sutrupins amžių istorinės pilies.

Quebec, Kanada.—Rugsėjo 1-mą dėl lietaus priemiesti nuslino uola ir užgruvo 4 aukštų namą. Žuvo 5 gyventojai.

Vilniuje norėta leisti savaitinį jaunimui laikraštį "Jaunimo Banga," tačiau lenkai nedavė leidimo.

LIET. R. K. SUS-MO IR DARBININKŲ REIKALAI

LAIKAS PERSIKELTI

Sekanti nariai privalo persikelti į suaugusių skyrius, nes jiems rugsėjo mėnesį sukanka 16 metų amžiaus.

17 kp. Jaškūtė Pranė
292 " Bosevičius Juozas

PITTSBURGH'O APSKR. SUVAŽIAVIMAS

LRKSA Pittsburgh'o apskrities kuopų atstovų suvažiavimas įvyks rugsėjo 25-tą šv. Kazimiero parapijos salėj.

Visos prie apskrities priklausančios kuopos prašomos atsiųsti atstovus, nes yra daug svarbių reikalų. Kas iš to, jei apskrities suvažiavime ir būtų padaryta gražiausių ir naudingiausių tarimų, bet jei kuopos tuomi nesidomės ir nevykdins gyvenime, tad bus bergždžias darbas.

Vasara jau kaip ir pasibaigė. Dabar kaip tik visokeriopa darbuotei yra tinkamiausias laikas. Tad subruskime prie darbo, kad šaltoji žiema neužkluptų mūsų nenudirbusių svarbiausio darbo—nepasidaravusių mūsų organizacijai vajeaus darbe.

J. J. Tamkevičius,
Apskr. Pirmin.

LRKSA 4 APSKRITIES KUOPŲ ŽINIAI

Reguliaris bertaininis 4-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 25, šv. Pranciškaus parapijos svetainėj, kampas Thomas and Chandler gatvės, Miners Mills, Pa.

Pradžia 2 val. p. p. Bus išduoti abiejų išvažiavimų raportai ir finansinės apyskaitos ir kitų reikalų svarstymai.

Atsilikę kuopos malonėkite užsimokėti savo duokles į apskritį už 1938 metus.

Apskrities valdyba:
Pirm. P. Jurevičius,
Sekret. J. Čekskys

METINIS CONN. APSKR. KUOPŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMAS

LRKSA Conn. apskrities kuopų atstovų susirinkimas bus sekmadienį, rugsėjo 25-tą, 1938, lietuvių šv. Kazimiero parapijos svetainėj, 339 Green St., New Haven, Conn.

Kuopų valdybos prašomos išrinkti savo delegatus ir prisijungti gerų sumanymų.

Rašt. V. J. Kaunietytė

LRKSA CHICAGOS APSK. SUSIRINKIMAS

Įvyks pirmadienį, rugsėjo 19 Dievo Apvaizdos parapijos mokyklos kambaryje prie 18-tos ir Union gatvės.

Visos kuopos prašomos prisijungti atstovus, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Taipgi komisijos prašomos priruošti pilnus raportus.

P. J. Čižauskas, pirm.

DARBO SEKRETORIUS RAGINO PRIE TAIKOS

Washington.— Darbo Dienos proga, Darbo Sekretorius Miss Perkins pasakė per radio kalbą, kurioje ragino Amerikos Darbo Federacijos ir CIO vadus prie taikingesnio sugyvenimo. Vienok minėtų organizacijų lyderiai dar toli gražu nerodo palinkimų suieiti į taiką.

Lietuvoje Yra 244 Advokatai ir 54 Notarai

Lietuvoje kartu su Klaipėdos kraštu yra 244 advokatai. Šiame skaičiuje yra 10 advokatų moterų. Privatinių gynėjų yra 104, tarp jų viena moteris. Notarų Lietuvoje esama 54, iš jų viena moteris.

Kaune yra 115 advokatų (iš jų 7 moterys), 23 privatiniai gynėjai (iš jų 1 moteris) ir 6 notarai.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS GARSAS

Leina Ketvirtadieniais Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Am. Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"
Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign countries \$3.00. Single copy 5c.
Advertising rates on application.

"GARSAS"

73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

IŠ MAINIERIŲ PRAEITIES

GARSIOJI LATTIMER'Ų SKERDYNĖ IR SVETIMTAUČIAI

(Medžiaga imta iš kunigo A. Miluko prisiųstų paskaitų)

Iš Progressive Reference Library knygų sužinome, jog Susijungusių Angliakasių Unija (United Mine Workers), užsiėmusi 1890 metais, daugiausiai išpopuliarizuota su savo aštuonių darbo dienos valandų programa John Mitchell'o pastangomis Mitchell'is gi pradėjo eiti Susijungusių Angliakasių prezidento pareigas tik 1899 metais ir paskėmėngai baigė Pensilvanijos ir West Virginijos angliakasių straiką 1902 metais.

Knugų "Encyclopedia of Social Sciences" (t. II, p. 598) raštas "Coal Industry" irgi primena, jog 1897 metų straiką paskelbdama Susijungusių Angliakasių unija turėjo 10,000 narių. Tame straikė dalyvavo 150,000 angliakasių. Jo pasekmė buvo sudarymas bendros darbininkų ir darbdavių komisijos keturių valstybių angliakasių greitas viršminties unijos išaugimas į didžiausią darbininkų uniją Jungtinose Valstybėse. Lietuvių, nors jie tos unijos gyjeje turėjo didžiausios įtakos, tu rasti autoriai visai nemini. Lietuvių angliakasių buvę per 15,000, pasak "Lietuviai Amerikoje" knygų.

Devintos dešimties lietuvių laikraščiai (96 "R.", N42) pažymi faktą, jog tarp mūsų žmonių angliakasių apygardoje prasidėjo agitacija už susibūrimą visų tautų angliakasių tik 1896 m. Tais metais ėjo nekuri laiką Senadoriję laikraštis "Miners Advocate" — "Angliakasių Užtarėjas." Man, anuomet vedusiam "Garsą Amerikos Lietuvių", teko irgi nemažai darbo paaukoti, taisynt tam laikraščiu raštas, korektas. Milžiniškoji Susijungusių Angliakasių lietuvių šaka Senadoriję, turėjusi per 4,000 narių, užsimezgė tik 1894 metais. Braceville, Ill., "lietuviai atsimetę nuo angliškos unijos, kuria nepasitiki, sukūrė grynai lietuvišką darbininkų uniją." —rašė 1898 metų "Garsas Amerikos Lietuvių" (p. 121).

Nebuvo didelio solidarumo tarp įvairių tautų ateivių darbininkų angliakasiuose. Gi angliški dienraščiai ir žurnalai daug paneikimo žodžių mokoje surasti "svetimžemiams."

1897 metais Luzerne's pavieto šerifui nežmoniška žiauriai apsiėjęs su straikuojančiais "svetimžemiams" ir sekančių (1898) metų vasario mėnesyje likus teisintam, nuskriaustųjų "Lattimer'o skerdyne" gynėjai pamatė griežčiausią visų vienybės reikalą. Apie tą skerdyne "Lietuviai Amerikoje" knygų autorius rašė (p. 60):

"5-kios mylios nuo Hazleton'o yra liūdnos atminties "pečė" (sk. kaimelis) Lattimer, kur šerifas Martin'is jo deputatai užmušė daug straikuojančių darbininkų, tarp kurių lietuvių buvo: Ant. Grilikis iš Slinno parapijos, Jonas Tarnavičius iš Lazdijų par., Pranas Keidelis iš Viesiejų par., Jok. Tamošiūnas ir Rap. Rakevičius, abu iš Vilniaus gub."

Tas atsitiko 1897 m. rugsėjo mėn. 10 dieną. Tų metų spalio mėnesio laidoje (N10) "Susivienijimo Lietuvių Amerikoje" or-

ganas "Tėvynė", patalpinus "vietos, kur sušaudyti streikieriai" ir šerifo Martin'o paveikslėly, rašė:

"Neapykanta, kokią anglų sakų gaivalas Amerikoje jautė dėl "foreignerų", atėjusių (suprask slavų, lietuvių ir italų) daėjo iki barbariškai žmogžudystei, kurią papildė, prisidengdamas valdžios plovėliumi, šerifas Martin'is jo 102 deputatai. Pakta užrašome į istorišką kroniką taip: "Angliakasių darbininkai Hazleton'o apygardoje, Pensilvanijoje, pabaigoje šių metų rugpiūčio mėnesio sustraikuavo. Prie straikuojančių prigulėjo daugiausiai slavai ir lietuviai, nes tie buvo labiausiai skriaudžiami. 10 d. rugsėjo apie 500 straikuojančių ėjo į kaimelį Lattimer, idant prikalbintų ten kastytes dirbančius draugas, kad taipgi sustraikuotų. Šerifas (Martin'is) su savo nusamdytais pagelbininkais ant vieškelio darbininkams pastojė kelia ir pradėjo žmones erzinti, revoliu grąsinti, o kad vienas darbininkų jam išmušė iš rankos tą revolverį, šerifas liepė deputatams šauti į darbininkus... šaudė į be-gančius. Šaudė per keliojka minutų. Užmuštų buvo 21, sužeistų į 50..."

"Kaip kadais žmogžudžių kra-ziečių—Klingenbergo ir Orzevskį—dabar "Tėvynėje" talpiname paveikslą nuožmaus šerifo ant amžinos nešlovės ir paniekimo..."

Sekantis "Tėvynės" numeris skelbia apie susidariusį iš 12 asmenų komitetą, kuris rūpintųsi užmuštųjų našlėms, našlaičiams, o taipgi nubaudimu šerifo "pagal visų tiesų smarkumą." Komitetą sudarė: kun. R. Aust (lenkų klebonas)—pirmininkas, J. Nemeth (slavokas)—išdininkas, P. F. Loughran sekretorius. Tarp kitų tu 9 komiteto narių buvo ir du lietuviai: Hazleton'o lietuvių klebonas kun. J. Martišius ir Jurgis Kazakevičius, buvęs "Susivienijimo L. A." sekretorius. Tame pačiame "Tėvynės" numeryje garšinama "lietuvių aukų atskaita." Be 100 dol. "Susivienijimo" aukos ten paminėta: Chicagos lietuvių bažnyčioj surinktus 23 dol., Waterbury'o lietuvių bažnyčioj \$25.55, Waterbury'o šv. Kazimiero dr-jos auką \$25.00, Union City, Conn., 16 dolerių su centais, taip pat tos vietos šv. Jurgio dr-jos 10 dol. ir dviejų Mt. Carmel, Pa., draugijų po 10 dolerių—viso labo \$232.45.

Laikraščiams daug rašant apie tą reikalą susidarė komitetai ir kituose miestuose "Lattimer'o našlaičiams ir našlėms šelpiti."

Tų metų 18-tos rugsėjo dienos laida—N38 šenadoriškis "Garsas Amerikos Lietuvių" išleido padidintą. Ant pirmo puslapio, papuošto gedėjimo ženklais, didesnėmis raidėmis padėta antgalvis: "Amerikonų Neapykanta. Sve timžemius šaudo. 21 užmuštas, 5 neišliko gyvi ir suvirš 40 sužeis-tų."

"Šerifas ir jo valkatos-deputies nežmoniška apsiėjo su darbinin-kais ne-anglais ir be jokio reika-lo juos sušaudė. Hazleton'o apielinkės darbininkai—lietuviai, lenkai ir slovakai ėjo atkalbinti nuo pasidavimo kompanijai Lat-timer'o darbininkų ir tt.

(Bus daugiau)

DĖL KO LIETUVIAMS NESISEKA POLITIKOJ?

"Vienybė" bendradarbis Vyt. Širvydas apgailestauja, kad Amerikos lietuviams politikoj vis dar nesiseka. Priežastis tame, kad neturime stiprių politinių organizacijų. Tarp ko kito V. Š. rašo:

"Dusyk į Ohio valstijos seimelį (legislaturą) išrinktas lietuvis De-Righter šiemet pralaimėjo kandida-tų parinkimo (primary) rinkimus—tik šimtu balsų. Reikiša, kandidatuoti negalės. Kandidatūras pralai-mėjo ir du lietuviai Pensilvanijos valstijos seimelo atstovai: Janušal-tis ir dr. Valibus. Tai skaudū lietu-viams pamoka: permenkas dar, ma-tyti, mūsų politinis susiorganizavi-mas Amerikos politikai.

"Nejaugl Amerikos lietuviuose nėra ganėtinai gabių politinių jė-gų sutelkti mūsų gausingus Pilečių klubus į dideles, kiekvieną valsti-ją apimančias organizacijas? Sio-kios organizacijos būtų ta jėga, ku-ri paremtų mūsų žmones, norinčius Amerikos politikoje veikti. Savo ga-bumais, šen ir ten, mūsų žmonės patys prasišveria į Amerikos politi-nį gyvenimą, bet mūsų visuomenė nėra organizuojama būti politine jėga savuosius parenti."

AMERIKIEČIO LIETUVIO IŠPODŽIAI LIETUVOJ

Lietuvos katalikų savaitraštis "Ūkininkas—Vyrų Žygiai" išspausdino amerikiečio advokato J. Uvicko-Juneičiaus (iš Detroit, Mich.) raštą, kuriame jis perduoda savo išpodžių aplinkius Lietuvą. Tarp ko kito jis rašo:

"Atvažiavus į Lietuvą pirmieji išpodžiai migloti. Brolių lietuvių nuosirdumas ir didelis valingumas atima perspektyvą pagrindinai tyri-nėti liaudies gyvenimą. Teko buvoti ir kaime, bet ir tenai tik atviras nuosirdumas. Todėl turim pasisaky-ti, kad pas mus Amerikoje tokio nuosirdumo nėra. Čia mūsų širdys Tėvynėje turi ko pasimokyti.

"Klaipėdos mieste tuoj krinta į akis nelietuviškumas. Krautuvės ir didesnieji namai tik pradeda pajusti, kad čia nepriklausoma Lietuva.

"Lietuvystės atmosferą pamatė tik Palangoj. Čia lietuviškos dainos, lietuviška muzika.

"Lietuvų susisiekimu greitumu taip pat reikia pasigerėti. Lietuvos greitosios automotricos net lenkia Amerika. Tačiau kiti traukiniai yra Lietuvoje atsilikę.

"Zinoma, negalima pasakyti, kad viskas taip tėvynės gerai, kad nesą jai jokiu trūkumu. Būtime nesą-ziningi, jei nepastebėtume, kas šalintina, kas taisytina. Mes visi trokš-tam, pagerinti liaudies gyvenimą."

"Miesteliuose trūksta sanitarijos ir svaros. Pašiam net Kaune nepa-gaudejantis kvapas metasi iš kai kurių kiemų. Lietuvių yra užtekti-nai vandens, bet jis šykščiai naudo-jamas. Čia taip pat nedaug ledau-nių ir vasarą šaltų gerimų čia sun-ku gauti. Prekyboje lietuvių stoka. Jeigu lietuviai įstengia sukurti valstybę, jie, matomai, gali vartyti ir vi-sas biznio sritis."

TIKRAI APGAILETINAS APSILEIDIMAS

Dienraštis "Draugas" bara tuos lietuvius tėvus, kurie galėdami neleičia savo vaikų į lietuviškas katalikiškas mokyklas.

"Mokyklų steigėjai ir jų užlaiky-tojai norėjo, kad visi lietuviai, ku-rie tik gali, savo vaikus leistų į lietuvišką mokyklą. Jiems tikrai skau-dū žiūrėti į tuos, kurie galėdami, vaikų neleičia į lietuvišką mokyklą, kurios tikslas yra ne tik duoti vaikams tokį mokslą, kuris įgijamas valdžios užlaikomose mokyklose, bet išmokyti juos lietuvių kalbos, supa-žindinti su tautos praeitimi ir da-bartinėmis jos aspiracijomis, auklė-

EUROPOS KREPŠINIO PIRMENYBĖS BUS LIETUVOJE

Pernai Lietuvos krepšininkai tarptautinėse varžybose Rygoje išėjo nugalėtojais ir laimėjo Euro-ros meisterio vardą. Pagal įsigyvenusį paprotį, sekancios tarptautinės krepšinio varžybos į-vyksta toj valstybėje, kurios krepšinio komanda yra laimėjusi paskutinėse varžybose.

Todėl tarptautinė krepšinio są-junga pasiūlė Lietuvai suruošti

ti katalikiškoje ir tautiškoje dvasioje. Lietuviai, nesinaudojį lietuviškoms mokykloms, lyg ir tiksliai nori tautiniu atžvilgiu išmarinti savo vaikus ir parodyti nedėkingumo tiems, kurie tiek daug jėgų įdėjo mokyklas steigdami ir jas palaiky-dami."

LIETUVYSTĖ BE SAVOS KALBOS NEGALIMA

Lietuvos Pasiuntinys P. K. Zadeikis parašė "Tėvynėi" straips-nį, kuriame išrodiėja, kad be lietuvių kalbos lietuviškumas ne-galimas. Kai kas aiškina, kad lie-tuviai, kaip ir žydai ar airiai, gali ir be kalbos išlaikyti lietuvišką dvasią. P. K. Zadeikis į tokių aiškintojų argumentus taip at-sako:

"Bet yra aišku, kad lietuviybės atoties padėčiai įsivaizduoti nei žy-dų nei airių pavyzdžiai netinka: žy-dai yra semitai ir tas biologinis fak-tas juos ir prieš jų norą išskiria iš kitų tautų kokia kalba jie nekal-bavo. Airiai, kad ir buvo pamirše savo protėvių kalbą, bet kaip sa-lo gyventojai nebuvo išsklidimo (difuzijos) pavojuje, priešingai, jie be savo kalbos šiandien būtų sen-jų prūsų likimo auka. Suprasdami tradicinę kalbos galybę, jie (ir airiai ir žydai) stengiasi gyryti prie savo senovės kalbos. Gimtoji kal-ba yra begalinai stiprus ryšys tautos gyvenime. Tauta be bendros kal-bos panaši į bičių spiečių be moti-nos."

Toliau P. K. Z. rašo:

"Sakyti, kad lietuviybė Amerikoje ilgai gyvuos ir be lietuvių kalbos yra ir klaidinga ir žalinga ir liūdna. Juk tuom tik išstumama iš lietuviškos aplinkumos visus tuos pasy-vius ir lietuviystės "inferiority com-plex" sergančius ir jaunuolius ir senuolius, kurie tik ir ieško savo ap-sileidimui bent kokio pateisinimo. Lietuviški laikraščiai Amerikoje pir-mieji pajautė ir atėityje dar labiau pajaus, kad be lietuvių kalbos pra-mokimo lietuviybė Amerikoje be-gint prieiti gali. Todėl ta svarbū reikalą reikia sau galvon įsidėti, reikia jį kartoti ir reikia veikti at-tinkama kryptimi visur ir visados."

"Turėjome jau sporto lenktynes, sporto olimpiadą, turime ir žadame tvirti daugiau sporto klubų jaun-mui. Pagalvokime dabar ir apie lie-tuviškojo žodžio olimpiadą, apie lie-tuviško žodžio čempionus."

NAUJI PAMINKLAI KARO MUZIEJAUS SODELY

Kaunas, rugsėjo 2.—Karo Mu-ziejiaus sode lyje baigti statyti ir rugsėjo 7 dieną, Tautos Šventės išvakarėse, bus pašventinti pirmojo Lietuvos nepriklausomybės karuose žuvusio karininko Juo-zapavičiaus ir pirmojo žuvusio kareivio Lukšio paminklai. Lapkričio 23 dieną bus pašventintas paminklas pirmajam Lietuvos ka-riuomenės vadui generolui Žu-kauskui.

VILNIUJE BENDRABUČIAMS IŠLAIKYTI REIKALAUJA GARANTIJŲ

jei jiems valdybos nariai parū-pins reguliariai nustatytu termi-nu lėšų. Lėšų parūpinimas turis būti užtikrintas nejudomybe. Va-džius, mažą to, kad visa D-jos nejudomybė yra likvidatoriaus žinioje; reikalaujama užstatyti ir paskirų asmenų nejudomybė, kuria neva tai būtų užtikrintas lėšų bendrabučių gavimas.

Garantių pareikalavo ir Vil-niaus "Ryto" kuratorius, kad lėš-ų turėtų ir Vytauto Didžiojo gimnazija. Gimnazijos direkto-ris bene tik užtikrino kad gim-nazija turėsianti lėšų, kaip ir tu-rėjusi iki šiol.

AMERIKOS STUDENTŲ EKSKURSIJA KAUNE

Kaunas, rugsėjo 2. — Šiomis dienomis Lietuvoje lankėsi vie-nuolikos Amerikos studentų eks-kursija. Amerikos Jaunuomenės Turizmo Sąjunga siūlo kasmet-istis su Lietuva atostogaujan-čia jaunuomene.

MEMORIALĄ PASIRAŠI-SIEJI IŠTEISINTI

Pereitais metais Vilniaus lietu-vių organizacijų ir draugijų at-stovai buvo padavę Lenkijos pre-zidentui memorialą dėl lietuvių padėties Vilniaus krašte. Tą me-morialą buvo pasirašė Tautinio Vilniaus Lietuvių Komiteto pir-mininkas K. Stašys, Vilniaus "Ryto" draugijos pirm. kun. K. Čibiras, Labdarybės draugijos pirm. kun. Pr. Bieliauskas, Švenčionių "Ryto" švietimo draugijos atstovas R. Bagdonas, Tautinio Komiteto sekretorius J. Maceika, Lietuvių Ūkio draugijos reikalų vedėjas agr. M. Čibiras, Lietuvių šv. Kazimiero dr-jos pirm. prof. V. Taškūnas, Lietuvių mokslo dr-jos pirm. kun. Viskantas, Lie-tuvių katalikų blaivybės draugijos narys rašytojas R. Mackevičius, Kultūros švietimo dr-jos pirm. A. Krutulis ir Liet. moky-tojų są-gos pirm. J. Jankauskas.

Praėjus apie penketai mėnesių po to memorialo įteikimo, visi šie memorialistai pasirašiusieji buvo iš-kviesti į Vilniaus storastiją, kur jie buvo išardyti. Po to jiems buvo pranešta, kad storasta, rem-damasis įvairiais dekretais, užfundamentalistai, ar modernistai, ar formalistai, jų maldnamiai vir-to susirinkimo svetainėmis.

Prieš Kristaus atėjimą žydu Nubaustieji bylą perdavė teis-mui.

Šių metų kovo mėn. 8 d. Vil-niaus apygardos teismas šią bylą sprendė ir, nematydamas memo-riale nieko užgaunančio, visus kaltinamuosius nuo storastos baumės atleido. Bet šiuo teismo sprendimu buvo nepatenkintas prokuroras, kuris bylą perdavė Varšuvos aukščiausiajam teismui.

Rugpiūčio 12 dieną visi kalti-namieji gavo iš Varšuvos aukščiausio teismo pranešimą, kad byla prieš juos dėl memorialo y-ra visai nutraukta, nes teismo vyriausis prokuroras kasacijai atsiėmė. Tuo būdu byla buvo galutinai baigta.

LIETUVOJE GYVENTOJŲ SURAŠINĖJIMAS BUS 1940 M.

Savo laiku buvo numatyta šių metų rudenį paskelbti gyvento-jų surašinėjimą. Savo laiku buvo numatyta šių metų rudenį paskelbti gyvento-jų surašinėjimą. Gauta žinių, kad gyventojų su-rašinėjimas įvyks ne anksčiau, kaip 1940 metais. Tais pačiais metais įvyks ir žemės ūkio inven-toriaus, gyvulių ir paukščių su-rašinėjimas.

Paskutinis gyventojų surašinė-jimas buvo 1923 m., o žemės ūkio surašinėjimas 1930 metais.

Italijoje, Neapoly mirė Lietu-vos garbės konsulas markizas Pietro de Stefano di Ogliastra. Tuo tarpu Neapoly Lietuvos konsulatas uždarytas, kol bus pas-kirtas naujas konsulas.

DIEVO GARBEI--ŠIRDIES DŽIAUGSMUI

Veda KUN. P. M. JURAS, LRKSA Dvasios Vadas

AR MES KALTI?

Komunistai, nazistai, fašistai ir materialistai inėšė gyveniman la-bai daug skaudžių dalykų. Bū-simosios gentkartės tikrai pa-smerkus mus už anarkijos herezi-ją. Mus kaltins apsileidime pa-reigose.

Prieš porą tūkstančių metų ga-lingoje Romos imperijoje apie du trečdaliu gyventojų buvo vergai. Dabar Rusijoje vergauja devynias-dešimt nuosimčių. Vokietijojej bandoma surasti niekad neekzist-avusius senovės dievus ir galią panaudoti vftetoje teisės. Jų šian-dien šūkis "might is right." Fa-šizmas tik kitokios išvaizdos žvė-rys.

Negalime tyliai praėti po žy-dus. Ir jie sukilę į tris šakas. protauja skirtingai. Laukia Me-sijaus!..

Protestonai, nežiūrint ar jie fundamentalistai, ar modernistai, ar formalistai, jų maldnamiai vir-to susirinkimo svetainėmis.

Prieš Kristaus atėjimą žydu

ŠIS MARGAS PASAULIS

Rašo GINTARAS

TAIKA AR KARAS?

Vokietijos rubežiais vėl slan-kioja karo šmėkla.

Hitleris yra iššaukęs visas ka-riškas pajėgas dėl manievrų, ir dabartiniu laiku tuose manie-vuose dalyvauja tūkstančiai ka-reivių, jūreivių ir lakūnų. Mat, Vokietijos vadas sakosi noris da-ryti didę išpuilį kitoms tautoms, kad jos nesikištų į Čekoslovakijos—Vokietijos vidaus reikalus. Tačiau kai kurie Europos diplo-matai ir aukšti karo tarybos va-dai bijosi, kad tie kariuomenės mankštymai nevirstų kruvina-s karo veiksmams.

Anglija, kaip paprastai, nori Europoj taikos, ir tam tikslui d-rašinėjamas įvyks ne anksčiau, kaip 1940 metais. Tais pačiais metais įvyks ir žemės ūkio inven-toriaus, gyvulių ir paukščių su-rašinėjimas.

Paskutinis gyventojų surašinė-jimas buvo 1923 m., o žemės ūkio surašinėjimas 1930 metais.

SOVIETŲ IR JAPONŲ JĖGŲ IR IŠTEKLIŲ PALYGINIMAS

SSSR turi apie 180 milijonų gyventojų, Japonija — apie 100 milijonų; prie to skaičiaus reikia pridėti apie 30 milijonų Mandžiu-ko gyventojų. Moderniškas karas reikalauja labai didelių metalo ir mineralo išteklių. Sovietuose tie ištekliai daug didesni, negu Japonijoje, nors apie jų dydį ką tikra pasa-pykti sunku, nes jau kuris metas, kaip nei Sovietai, nei japonai tos rūšies statistikos nebeskelbia. Sovietų perkamoji galia užsienio rinkose labai didelė, nes Rusija užima antrą vietą pasauly aukso gamybos atžvilgiu. Be to, užsie-nio valiutos įsigyti jai padeda ir dumpingo sistema.

1936 m. Sovietų Sąjungoje bu-nvo pagaminta 120,896,000 tonų anglies, gi Japonijoje tiktai 37,466,000 tonų. Sovietuose tais pa-čiais metais buvo gauta 27,477,000 tonų aukso žaliavos, Man-džiuke—tiktai 1,454,598 tonos. Ja-ponai neturi nei nikelio, kuris būtinai reikalingas amunicijai gaminti.

Ir naftos ištekliai Japonijoje nėra dideli. 1936 m. Japonijoj jos gauta 333,600 tonų. 1936 m. japonai turėjo įsivežti iš užsienio 3,512,760 tonų naftos, tuo tarpu kai rusai savo krašte tais pačiais metais pasigamino naftos 26,980,000 tonų.

tauta buvo suskilusi į sadukiejų, fariziejų ir esenų sektas. Ar mi-šų demokratų, republikonų ir ko-munistų partijos negalima išžiū-rėti viršmintės žydu sektas? "Supreme Court" tapo moderni-ku Sanhedrimu.

Visur laikraščiai perpildyti so-cialiais klusimais. Visa nelai-mė tame, kad ir socialiam teisin-gumui ieškoma priemonių ten, kur jų nėra.

Socialis teisingumas yra dorovė. Jo paskirtis yra reikalauti, kad bendruomenės nariai atliktų tai, kas yra būtina bendrajai ge-rovei. O "žmogus yra gyvas ne viena duona."

Socialio teisingumo kovos lau-ke pirm visko matykime savo vir-šiausiąjį Vadą—KRISTU. Už-megskime su juomi artimiausius santykius. Susipažinkime su Jo idėjomis ir metodomis. O tai lengva padaryti, nes Kristus, mū-j visagalis Vadas, gyvena mūsų tarpe arčiau ir lengviau prieina-mas, negu Hitleris, Stalinas, Mus-solini ar Rooseveltas.

Juk jie žino kokiū būdu anglai perka tokią taiką. Prieš jų akis stovi nelaimingas Etiopijos pa-vyzdys. Anglai tą valstybę pa-aukojo Italijai, kad tik nesiaustu karas. Krūvini įvykiai Ispanijoje irgi neužmirštami Čekoslovakijo-j, nes anglai ir ten vaidino tarpininko rolę. O štai kas ten deda-ši. Čekai taip pat priešais rodo į Austriją, kuri buvo išbraukta iš istorijos puslapių. Anglijai "tarpininkaujant." Perdaug aiš-kių jie supranta, kad Britanija užlaiko taiką išduodant mažes-nes tautas ir skirstant jas puoli-kams kaimynams.

Tuo tarpu Prancūzijos kariuo-menė taip pat laiko manievrus, o Anglijos laivynas būdi Siaurinėj Jūroj, kur susirinkę ir Vokietij-os laivai. Bet niekas nežino, ką ateinaš rudojo praneš—taiką ar karą. Visdėlto visiems aišku, jog karas Europoj neišvengiamas. Anksčiau-vėliau sudundės ka-nuolės.

Kad nugalėtų metalo trūkumas, japonai griebiasi visokiausių priemonių. Jie, pavyzdžiui, per-ka užsienio kasyklų bendrovių ak-cijas; tokiu būdu į jų rankas pa-tekė nikelio bendrovė Kanadoje ir alavo gamybos bendrovė Mala-juose. Japonai yra nupirkę ir vieną geležies rūdos kasyklą Aus-tralijoje, bet negali jos lobiais pasinaudoti: kaip tik prasidėjo japonų—kinų karas, Australijos vyriausybė uždraudė geležį eks-portuoti.

Didžiosios kasyklos Kinijoj dar nėra japonų rankose; nešėiminin-kai jie dar nė Kinijos naftos lau-kuose, kurie triskart didesni, ne-gu Japonijos ir Formozos naftos laukai, sudėti drauge. Tiesa, ja-ponai valdo Hopej ir Šantungą, bet tenyksiųjų anglies išteklių eksploatacija dar pareikalau-s daug laiko.

Rusai Tolimuose Rytuose turi apie 400,000 karių; arti 1,000 tan-kų ir tiek pat lėktuvų. Jų oro laivyno bazės yra netoli didžiųjų Japonijos miestų. Ne dėl ko ki-ta japonai ir yra tiek susirūpię apsaugoti savo miestus nuo puo-limų iš oro. Netgi galimas daiktas, kad Sovietų aviacijos baimė ir verčia japonus taip sukioti uo-degą, kad tik neįsiveltų į karą su Sovietais. XX

KRISTAUS NURODYTU KELIU

Giedras, saulėtas rugpjūčio 28 sekmadienio rytas. Einu bažnyčion išklausti mišiu. Skaitoma Evangelija apie gerąjį samaritetį. Koks tai gražus ir reikšmingas patarimas! Parėjęs namon, mąstau sau vienas apie tos dienos Evangelijos žodžius ir statau sau klausimą: ar aš bandžiau kada elgtis, kaip tas geras samaritetis? Gal nesykį pasielgiau, kaip tas Evangelijoje pažymėtas levitas?

Girtas žmogus. Bemastydamas apie tai, atsiminiau, kad nelabai senai prieš tai, vieną šeštadienio vakarą, užbaigęs dienos darbą, eidamas pro vieną namą, pastebėjau šalygatvį gulintį kniūščią žmogų. Arčiau prisžiūrėjęs, pažinau, kad tai man žinomas lietuvis. Norėjau jam kokių nors būdu pagelbėti. Bet kaip? Iš tenai gyvenančių žmonių sužinojau, kad jis gyvena kvetviram aukšte. Vyras daug didesnis už mane, o dar tokis baurus, kruvinas. Pamaniau, kad aš jo visvien neužnešiu taip aukštai, tad palikęs nujau toliau. Pastebėjęs policistą pasakiau jam apie tai. Jis sako: "Allright, I'll take care of him." Prisiminus šį reginį, jaučiau lyg esąs tas seno įstatymo kunigas, arba levitas, kurs praėjo pro sužeistą, apipelstą žmogų, nesuteikęs jam jokios pagalbos. Prisiminiau taipgi, kad aš tam žmogui nesykį daviau skaityti "Garsą," "Darbininką" ir raginau jį prisirašyti prie organizacijos, šventadienį nueit bažnyčion, gyvent, kaip žmogų pamirodera, bet jis i tą viską pamojoranka. Jo bažnyčia—karčiamą, jo dievas—pilvas; jo draugija—girtuokliai, su kuriais draugaudamas įprato girtuokliauti. Tas girtuokliavimo įprotis lyg koks galvazūdvis išplėšė jo turta, sunaikino sveikatą ir paliko pusgyvį gulint šalygatvį.

LRKSA Naujos Anglijos suvažiavimas. Taip besigrumiant su aukščiau pabrėžtomis mintimis, ateina mano draugas ir praneša, kad jau laikas eit stotin ir vykt į Lawrence, Mass., kur įvyksta Sus-mo Mass. apskr. suvažiavimas.

Nuvykstu suvažiavimam, kuriame dalyvauja 31 atstovas Bostono apylinkės kuopų ir kita tiek vietinių svečių.

Apskrities pirmininkas p. K. Venčius atidaro susirinkimą ir pakviečia vietos kleboną kun. Jurą sukabēt maldą. Po to pirm. Venčius trumpai apibūdina Susivienymo reikalus ir prašo kun. Jurą tarti žodį suvažiavimams atstovams. Kun. Juras trumpai

apibūdina Sus-mo svarbą ir aiškiai pabrėžia, kad mes būdami jo nariais netik save apdraudžiame nuo pavojaus ligoje, gaudami pašalpą sirgdami ir pomirtinė, bet dar dirbame gražų krikščioniško artimo meilės darbą. Kun. J. Švagždyš kalbėdamas tą mintį dar aiškiau apibūdina. Būtent, kad mūsų priklausymas ir veikimas organizacijoje yra lyg koks termometras, kurs parodo, kiek mūsų širdyse randasi krikščioniško artimo meilės šilumos. Jeigu esame veiklūs, tai mūsų širdyse meilės šilumos temperatūra yra aukšta. Jeigu esame apsilėdę, nesidomime organizacijos reikalais, tingime lankyti susirinkimus, tai tas parodo, kad mūsų širdys yra šaltos.

Iš tų kalbų man paaiškėjo, kad Susivienymas yra lyg tas geras, turtingas samaritetis, kurs nori ir gali visiems nelaimėj pagelbėti. Mes priklausydami prie jo, privalome visi pasirodyti, jog esame gyvi jo nariai, kad mums rūpi, kad jis visad būtų galingas, turtingas, kad jis nepasėtų ir nenumirtų. Todėl visi, kaip vienas, turime rūpintis ir dirbti, kad pritraukus prie jo naujų jaunų pajėgų, ypač jaunimo.

Kadangi suvažiavime iškilo klausimas apie pagyvinimą kuopų veikimo ir liko išrinkta komisija tą darbą dirbti, ir kadangi man žemiau pasirašiusiam tenka toje komisijoje dalyvauti, tai su šiuo straipsniu ir pradedu savo pareigą eiti. Todėl, kiek laikas ir pajėgos leis, stengsiuos surast įvairius būdus, išdirbti kuopoms veikimo planus, programą kaip ir kokiū būdu pagyvinti veikimą. Tie visoki planai ir sumanymai apie kuopų sekmingą veikimą tilps organe "Garsė" viršų paduota antrašte. Kuopas prašome savo susirinkimuose tuos planus svarstyti ir jeigu galima vykdyti gyvenimam. Tie veikimo planai, kuriuos komisija nurodys organe, nebus kuopoms, kaip įsakymas, kad būtinai jų turi laikytis ir juos vykdyti, bet tik kaip patarimas, arba pagelba išdirbti veikimo programas.

LRKSA Naujos Anglijos kuopos, gyvuojančios šios apskrities ribose, norėdamos suruošt prakalbas, ar kokią kitą pramogą, gali kreiptis į šią komisiją, kuri mielai patarnaus ir padės surast kalbėtojus, ar kokiū kitu galimu būdu reikale suteiks pagelbą. Komisijos vardus ir adresu žemiau paduoju: 1) Mrs. Morkūnienė, 68 Waverly St., Worcester, Mass.; 2) Mr. Stanley Moncevičius, 29 Cutler St., Worcester, Mass.; 3) S. Bugnaitis, 383 Cambridge St., Cambridge, Mass. S. Bugnaitis

GIRIA EKONOMINIŲ LIETUVOS GYVENIMĄ

"Neue Zuercher Zeitung" Nr. 217, VIII. 8 atspaudė straipsnį "Ekonominės Lietuvos padėties pagerėjimas," kuriame rašoma, jog dabar ir Šveicarijai Pabaltijo šalys ekonominiu atžvilgiu esančios svarbesnės, ypač po to, kai Šveicarija Pabaltijo valstybėse įkūrusi savo pasiuntinybę su vyriausia rezidencija Helsinkyje. Girdi, šveicarijai ketiną užmegsti tampresnius ryšius su Pabaltijo valstybėmis, priskirdami prie jų ir Suomiją. Bendradarbiauti esą numatoma daugiau ekonominėje srityje.

Nagrindamas paskutiniųjų metų Lietuvos ekonomiką, laikraštis konstatuoja, kad ji esanti žymiai pagerėjusi. Ryšium su projektuojama didesne Lietuvos industrializacija, esą numatoma, kad ir Lietuvos Šveicarijos ekonominiai santykiai turėsia žymiai išsiplesti. Dabartinis metu didžiausią užsienių prekybą avertą Lietuva daranti su Anglija ir su Vokietija. Su Anglija Lietuva turinti žymiai aktyvesnę užsienių prekybą, o su Vo-

kietija pasyvią. Anglijos bekonų kontingente Lietuva turinti trečią vietą. Lietuvoje, palyginus su Latvija ir Estija, gyventojų esą tirščiausia, tačiau pramonėje jų dirbą mažesnis procentas, negu dviejose minėtose valstybėse. Dėl tos priežasties Lietuvos ekonominės sferos dedančios pastangų labiau supramoni ti Lietuvos gamybą, nes pramonėje galėtų turėti uždario žymiai didesnis gyventojų procentas. Be ko kita, ir Lietuvos susisiekimo tinklą esą numatoma labiau praplėsti, tiesiant naujų plentų ir geležinkelių ir didinant Klaipėdos uostą.

Ekonominis Lietuvos klestėjimas, rašo toliau laikraštis, turis gerą pagrindą: Lietuvos skolos užsienioose esančios, palyginti, nedidelės. 1937 m. pabaigoj iš viso jų buvę 118,6 (117,1) mil. lt.; kadangi 1938 m. biudžetas esąs 346 (327) mil. lt., tai Lietuvos apskolinimo užsieniams nėsą galima laikyti dideliu. Lietuvos valiuta esanti pastovi.

AMERIKIEČIŲ ŠAUTUVAI LIETUVOS KARIUOMENEI

Kelių Amerikos lietuvių kolumnių aukomis buvo nupirkti 49 kulkos šautuvai, kuriuos amerikiečiai lietuviai laikraštiniškai J. Valaitis ir Kruzė rugpjūčio 13 d. įteikė antrajam pėstininkų pulkui. Ginklų įteikimas įvyko Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Algirdo 2-ro pulko aikštėje, kur buvo išrikuotas to pulko kareivių dalinys. Amerikiečių aukotojų vardu Jonas Valaitis pasakė kalbą, pažymėdamas, kad Amerikos lietuviai labai atjaucia Lietuvos reikalus ir yra nuolat pasirengę suteikti jai galimą paramą.

Pulko vadas pulk. Tumas, viso pulko karių vardu, nuosirdžiai padėkojo amerikiečiams lietuviams už šią brangią dovaną. Jis pabrėžė, kad šiais metais jo pulkas yra gavęs daug dovanų ginklų, bet ši užjūrio lietuvių dovanų algirdėnams ytin brangi, nes ji yra nupirkta tų lietuvių, kurie labai toli gyvena nuo Lietuvos ir sunkiai uždirbtais pinigais. Ši dovaną dar labiau suriš algirdėnams su užjūrio lietuviams, nes kiekvienas jų padovanotas šautuvas su užrašu kariamams primins tų vietų lietuvius, iš kurių vietų lietuvių šautuvai gauti.

LIETUVOS DVARININKAI RŪPINASI ATLYGINIMAIS UŽ DVARUS

Steigiamojo Seimo priimtas Žemės Reformos įstatymas numato dvarininkams atlyginimą už nusavintus jų dvarus. Įstatymas aiškiai nepadaro, kaip ir po kiek bus atlyginta. Tam turėjo būti išleistas atskiras įstatymas. Bet toks įstatymas dar nėra išleistas. Tačiau Žemės ūkio ministerija gali dvarininkams duoti atlyginimą laisvai susitarus.

Daugelis dvarininkų, atsidūrę materialiniuose sunkumuose, prašo žemės ūkio ministeriją kaip nors jiems atlyginti už nusavintą žemės. Žemės ūkio ministerija su daugeliu dvarininkų jau atsitiesė. Daugiausia jiems davė atlyginimą mišku. Bet paaiškėjo, kad dvarininkai gautąjį mišką stengiasi tuojau paversti pinigais, jį parduoda, iškerta. Toks dvarininkų elgesys nesiderina su Lietuvos ekonomine politika, kuri stengiasi miškus taupyti. Todėl nusistatyta ateityje dvarininkams už dvarus nemokėti mišku, o pinigais. Dvarininkams atlyginti kasmet į valstybės biudžetą bus įtraukiamos tam tikros sumos.

Užmezgus santykius su Lenkija, labai pagyvėjo dvarininkų laikymasis žemės ūkio ministerijoje atlyginimų klausimais. Net tie dvarininkai, kurie nepriklausomybės kovų laikais buvo pabėgę į Lenkiją ir lenkų kariuomenėje kariavo prieš Lietuvą, dabar per savo įgaliotinius teiravasi apie jų nusavintus dvarus.

raktas prie Dievo malonės turtų." Bet kaslink Dievo išklausymo mūsų maldos, neužmirškime Dievo tarnaitės Onos Katrinos Emerikietės pareiškimą: "Pasitikėjimas turi stebuklingą paseką maldoje, tikrai prapuls. Malda yra

O tokių pabėgėlių dvarininkų dvarai nusavinti galutinai ir už juos visai nemanoma atlygti.

Taigi Lietuvos-Lenkijos santykiai iki šiol sukėlė gyvesnį judėjimą tikrai lenkų dvarininkų tarpe.

DIDELĖ AUTOMOBILIO KATASTROFA

Kretingiškas grafas Tiškevičius Klansmylių km., 8 kilometrai nuo Klaipėdos, turėjo didelę katastrofą. Automobilį vairavo dvarininkaitė Juknevičiūtė, kai ant plento pasirodė iš ganyklų atbėgusieji arkliai. Norėdama išvengti susidūrimo, ji pasuko į šalį ir atsitrenkė į medį. Nuo sprogiusio benzino bako užsidegė automobilis, kuris visas sudegė. Per katastrofą apdegė ir susižeidė visi trys automobiliu važiuosieji: grafas Tiškevičius, Kėdainių apskr. dvarininkas Krapovickas ir p-lė Juknevičiūtė. Visus sužeistuosius savo mašina į Klaipėdos Raudonojo Kryžiaus ligoninę nuvežė Dirvupių smuklės savininkas Jurganas.

NETOLI BABTŲ STATYS NAUJĄ RADIJAUS STOTĮ

Kaip žinoma, ministrų taryba neseniai nutarė pradėti statyti Lietuvoje antrą radijo stotį. Dabar teko patirti, kad specialiosios komisijos ministerijos komisija jau parengė visus naujos radijo stoties statybos projektus ir įrengimus. Radijo stotis bus statoma netoli Babtų. Statybos darbai prasidės 1939 metų pavasarį.

Statistika rodo, kad brangiausias Lietuvoje pragyvenimas yra Kaune ir Klaipėdoje, o pigiausias Zarasuose.

LIET. R. K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE NAUJŲ NARIŲ VAJUS

GENERALINIS VAJUS EIS IKI GRUODŽIO 15, 1938 METŲ

NARYSTĖS CERTIFIKATAI

AUGUSIŲ SKYRIUS

KLASĖ A—Endowment at Age 85 yra mokama iki 85 metų. Narys sulaukęs to amžiaus savo pomirtinę pats atsiumis arba bus išmokėta nario pašalpgavimams.

KLASĖ B—20 Year Payment Life. Šis sertifikatas yra išmokamas per 20 metų. Reikią, narys mokėjęs per 20 metų nustoja mokėjęs ir jam mirus jo pašalpgavimams Susivienymas išmokės tokią sumą ant kiek narys bus apsidraudęs.

KLASĖ C—20 Year Endowment. Nariui mokėjus per 20 metų, jei būna gyvas, apdraudus suma išmokama jam pačiam, o jei mirty anksčiau, tai jo pašalpgavimams.

KLASĖ D—Endowment at Age 60. Nariui sulaukus 60 metų, išmokama jam pačiam arba pašalpgavimams. Šioje klasėje nariai gali įsirašyti nesenesni kai 40 metų.

Apraudos sertifikato didumas nuo \$150.00 iki \$2,000.00. Mėnesinės mokesys telpančios mokesčių lentelėse yra pilnos, tai yra, ten įskaityta ir Lėšų Fondo mokesys.

Dabartiniai Susivienymo narystės sertifikatai yra su rezervais. Po trijų metų mokėjimo, turi vertę ir apsaugoja nario sumokėtus pinigus. Pavyzdin, narys būdamas 20 metų amžiaus, įsirašo Susivienymam 20 metų Endowment, t. y. Sertifikatas išmokamas pačiam nariui 20 metų mokėjus. Daleiskime, narys per tris metus moka kas mėnuo reguliariai savo duokles, bet štai kas tokio atsitiko, kad daugiau mokėti neišgali. Tuomet vistiek jo sumokėti pinigai nežūna, nes yra leista pasirinkti du būdu: a) išmokėtas sertifikatas ir b) prailgintas terminas, t. y. mėnesinių mokesčių narys nemoka, bet esti geram stovyje ir skaitomas prie apraudos pilnateisui nariu. Tad jeigu Klasė C—20 metų Endowment—už \$1,000.00 Sertifikatą narys mokėjęs per 5 metus sustoja mokėjęs ir pasirenka Išmokėtą Sertifikatą—Paid up Insurance, tad jo sertifikatas yra vertas \$256.00. Reikią, jis daugiau nemoka ir po 20 metų, jeigu bus gyvas, jam pačiam bus

išmokėta \$256.00; jeigu mirty, tai jo pašalpgaviui. Prailgintas Terminas—Extended Insurance—jis bus pilnai apdraustas per penkioliką metų be jokio mokėjimo mėnesinių duoklių. Jeigu tame perijode narys mirty, tai bus išmokėta tokia suma, kokia bus pažymėta certifikate. Jeigu jis bus gyvas, tai pasibaigęs 15 metų, t. y. tuo laiku, kuomet pasibaigia certifikato terminas, nariui bus išmokėta cash \$122.00 ir tuomi tarp nario ir Susivienymo sutartis bus pabaigta.

Kas parašyta apie Klasės C sertifikata, tas tinka ir kitų klasių certifikatams. Kiekvienas iš jų po trijų metų mokėjimo turi savo vertę ir apsaugoja narį nuo spendavimo ir praradimo imokėtų pinigų.

Įsirašęs naujas narys bile kurion Apraudos skyriaus klasėn, lieka pilnateisui nariu praėjus 30 dienų nuo jo aplikacijos užrekdavimo Centre. Pašalpos skyriuje—po šešių mėnesių.

JAUNAMEČIŲ SKYRIUS

KLASĖ A

Susivienymam nariais gali būt įrašomi: Jaunamečių Skyriuje, Klasėje A, nuo 1 mėnesio iki 15 metų; metinė mokeskis \$2.20. Sulaukę 16 metų turi persikelti augusių skyriun. Persikelianti augusių skyriun gauna 25 procentus iš sumokėtų pinigų apraudos skyriun. Pomirtinė nuo \$48.00 iki \$250.00.

KLASĖ B

Klasėje B mokesstys sulig metų. Mokama kas mėnuo. Pomirtinės \$250.00, \$500.00 ir \$1,000.00 (žiūrėk mokesčių lentelę). Po 20 metų sertifikatas tampa išmokėtas.

PAŠALPOS SKYRIUS

Nariai gali kartu įstoti ir pašalpos skyriun. Už \$3.00 savaitinę pašalpą mokama 25c. i mėnesį; už \$6.00—50c.; už \$9.00—75c., už \$12.00—\$1.00.

Įsirašanti nariai kartu ir pašalpon, Lėšų Fondan moka per mėnesį penkis centus ekstra.

SUSIVIENYMO REIKSMĖ IR NAUDINGUMAS

Kiekvieną metą Susivienymas sušelpia apie šesius tūkstančius savo narių. Vieni iš jų suserga natūralēm ligom, kitus ištinka įvairios sužeidimų nelaimės. Susivienymas nešdamas materialę pagelbą ligų ir sužeidimų užkluptiems nariams mažina vargą, rūpestį ir susikrimitimą ne tik jų pačių, bet ir jų šeimynų. Per metus Susivienymas išmoka apie 250 pomirtinių nuo 150 iki 2,000 dolerių. Tiek, mat, mūsų brolių ir seselių kiekvieną metą mirtis išskiria iš gyvųjų tarpo. Susivienymas mažina apnašėjusių šei-

mynų materialį skurdą, suramina našles ir našlaičius netekusius vyro arba tėvo duondavio.

Bendrai, kiekvieną mėnesį Susivienymas išmoka per \$20,000 savo narių šelpimui ligose ir sužeidimuose, taip pat mirusių narių pašalpgavimams, išmokant jiems paskirtas pomirtines.

Per savo 51 metų gyvavimo laikotarpį Susivienymas išmokėjo virš dviejų milijonų dolerių savo narių ir pašalpgavių naudai.

LAIKE VAJAUS ĮSTOJIMO MOKESTIES NĖRA

VAJAUS DOVANOS

Organizatorius, kuris surinks daugiausia balsų, bet nemažiausai vieną tūkstantį, gaus pirmą dovaną—laivakortę į Lietuvą ir atgal. Nei vienam organizatoriui nesurinkus tūkstančio balsų laivakortės dovaną atpuola.

Piniginės (Cash) Dovanos:

Pirma	\$60.00	Penkta	\$20.00
Antra	50.00	Šešta	15.00
Trečia	40.00	Keturios po	10.00
Ketvirta	30.00	Devynios po	5.00

Organizatoriams už narių prirašymą bus duodama kreditas balsais ir nušimtis:

\$2,000.00 apraudos	13	\$4.00
1,000.00 "	12	2.00
750.00 "	11	1.50
500.00 "	10	1.00
250.00 "	10	.50
150.00 "	10	.30

Už Jaunamečius—Klasė B

\$1,000.00 apraudos	12	\$2.00
500.00 "	10	1.00
250.00 "	10	.50
Klasėje A—bile metų	10	.25

Vajaus vyriausiu obalsiu yra: Kiekvienas Susivienymo narys privalo prirašyti naują narį.

Prie kiekvienos Susivienymo kuopos reikia būtinai pasistengti sukurti jaunamečių (vaikų) skyrių. Tokiems vaikų skyriams vadovauja augusieji, bet jų mėnesiniai susirinkimai laikomi atskirai ir jie pratinami prie organizacijos reikalų pažinimo. Kur sąlygos leidžia, iš jaunamečių skyriaus sukurti skautų skyrių.

Susivienymo organizacijos reikalais kreipkitės:

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

73 E. SOUTH STREET (P. O. Box 32),

WILKES-BARRE, PA.

PAGUDOS ŽODŽIAI SERGANTIEMS IR PALIEGUSIEMS

Paimti iš Šventųjų Mokinimų ir Raštų (Iš angliško vertė KUN. ANT. M. KARUŽISKIS)

SVC. ŠIRDIS, DIDELIO SURAMINIMO VERSMĖ

Vienas iš meiliausių dievotumų ir pilniausias malonėmis sergantiesiems, tai švenčiausias Jėzaus širdies garbinimas. Šis dievotumas yra neapreiškiamai turtingas malonių šaltinis. Mūsų Viešpats prižadėjo didelių malonių tiems, kurie garbins Jo Dievišką Širdį.

Kaip įtraūs yra Jo žodžiai šventai Margarietai Marijai: "Tai paskelbk ir tebūna tai visam pasauliui apšaukta, kad aš nepastatysiu jokio saiko arba rybų Mano malonės dovanoms tiems, kurie jų ieško Mano Dieviškoje širdyje."

kėjimu. Jo džiaugsmas iš nusidėjėlio atgailos yra taip didelis, kad, kaip Jis sakė Šv. Angeliai iš Foligno, Jis dažnai duoda gailėstaujantiems nusidėjėliams malonių, kurių Jis nevisados suteikia nekaltiesiems. Švenčiausia Jėzaus širdis numaldauja dievišką Teisingumą ir užmoka bausmę už mūsų nuodėmes ir apleidimus.

Mano brangusis sergantiesiems, tavo kūniškuose kentėjimuose arba tavo dvasiškoje sielvartyje, ypatingai kas link tavo išganymo, bėgk su pasitikėjimu prie Jėzaus širdies. Pradėk noveną ir šaukis be perstojo, "O Jėzaus širdie, pilna suraminimo ir malonės, pasigailėk manęs, pribūk man į pagalbą!"

"Žmogus, kurs meldžiasi, bus tikrai išganytas," sako šv. Alfonsas, "bet tasai, kurs nesimeldžia, tikrai prapuls. Malda yra

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America)

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. P. M. Juras, Dvasios Vadas, 94 Bradford St., Lawrence, Mass.
L. Šimutis, Prezidentas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
P. Karasauskas, Vice Prez., 13 Garrahan Ave., Lyndwood, W.-B., Pa.
W. T. Kvetkauskas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
J. Yonakas, Išdininikas, 31 Sand St., Pittston, Pa.
K. A. Venčius, Išdo Globėjas, 19 Cross St., Lawrence, Mass.
Ad. Paleckis, Išdo Globėjas, 401 Stadium St., Pittsburgh, Pa.
Dr. A. Rakauskas, Dr. Kvotėjas, 2415 W. Marquette Rd., Chicago, Ill.

KONTROLĖS KOMISIJA

- 1. J. Purickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.
2. K. Vilniškis, 423 Grand St., Brooklyn, N. Y.
3. Sav. Marozas, 605 Spruce St., W. Pittston, Pa.

STATUTŲ KOMISIJA

- 1. Ant. Sutkus, 1007—8th St., Waukegan, Ill.
2. Pr. Čižauskas, 6831 So. Rockwell St., Chicago, Ill.
3. Bl. Kazlauskas, 1430 So. Cicero Ave., Cicero, Ill.

TEISMO KOMISIJA

- 1. J. Batvinskis, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
2. J. Vaičiūnas, 2509 N. Main St., Scranton, Pa.
3. Ed. Jasaitis, 221 N. Main St., Pittston, Pa.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Kun. M. Urbanas, 301 State St., DuBois, Pa.
2. Kun. A. Jurgutis, Bridgeville, Pa.
3. A. Aleksis, 76 Center St., Waterbury, Conn.
4. J. Venslovas, 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio.
5. P. Katilius, 1121 Foster St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- 1. Pr. Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.
2. K. Šliamienė, P. O. Box 19, Forest City, Pa.
3. P. Glugodienė, 1231 E. 113th St., Cleveland, Ohio.

LRKSA 4-TOS PENNA APSK. KUOPŲ ATSTOVŲ SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

Bertaininis LRKSA 4-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas įvyko sekmadienį, birželio 26-tą šv. Juozapo parapijos svetainėje, Duryca, Pa.

Pirmininkas Pr. Jurevičius susirinkimą atidaro 1:15 po pietų. Mairūnų kalbėjo kleb. kun. J. Savulis. Po to gerb. klebonas nuširdžiai pasveikino susirinkimo dalyvius, linkėdamas viso geriausio.

Pirmininkas padėjo vietos klebonui už gerus linkėjimus ir paskyrė tvarkos žiūrėtoją Savarą Marozą.

Mandatų patikrinimui išrinkti J. Venslovas, V. Griestraitis ir A. Agurkis.

Rašt. J. M. Čekys perskaito protokolą iš perėjo susirinkimo, kuris įvyko kovo mėnesį Mockajio svetainėje, Luzerne, Pa. Protokolas priimtas kaip skaitytas.

Iš Mandatų komisijos raporto pasirodė, kad iš dešimties kuopų išrinktų 30 atstovų susirinkime dalyvauja 22.

Raštinnikas išaukia apskrities valdybos narius. Dalyvauja pirm. Pr. Jurevičius, vice pirm. V. Le-liokas, rašt. J. M. Čekys, išd. P. Stravinskas, išdo globėjas J. Batvinskis ir korespondentas M. Zujus; taip pat Pild. K-to nariai: Sekr. V. T. Kvetkus, Išd. J. Jo-

neika. Viso sprendžiamuoju balsu dalyvauja 30 atstovų, garbės svetys, vietos klebonas kun. J. Savulis ir keliolika svečių.

Mandatų komisija praneša, kad mandatai rasta tvarkoje ir atstovų prisiektė sekančios kuopos: 1 kp. Edwardsville—A. Muckus, A. Kaduškevičius, J. Venslovas, 7 kp. Pittston—J. Leškauskas, J. Bukaveckas, V. Griestraitis, Edv. Jasaitis, V. Palūpis; 14 kp. Wilkes-Barre—J. Jančaras, J. Šnipas; 17 kp. Wilkes-Barre—J. Jančevičius, J. Aušura, K. Magdalinskas, M. Bekampis, A. Skurkis; 25 kp. Miners Mills—V. Lugauskas, E. Naujalis; 56 kp. Breslau—Bucevičius, Al. Nutautis; 183 kp. Pittston—S. Marozas; 209 kp. Kingston—J. Tame-lis, A. Matulevičius, J. Gibavičius, A. Agurkis; 212 kp. Plains—A. Joneika; 233 kp. Port Grif-fit—V. Gaičiūnas, K. Šalčius. Visi atstovai priimti.

"Garso" ir apskrities išvažiavimo, įvykusio liepos 4-tą Fernbrook parke, rengimo komisijos nariai J. Venslovas, V. T. Kvetkauskas, J. Joneika, J. B. Šalčius, M. Zujus, J. M. Čekys, V. Leliokas, P. Stravinskas, Pr. Jurevičius, išduoda raportus. Iš-klausius, vienbalsiai užgirtai.

Taipgi pranešama, kad metinis apskrities išvažiavimas įvyks rugpjūčio 14-tą Rocky Glen Parke. Su parko savininkais kontraktai sudaryti ir kaip tik praeis "Garso" ir 4-tos apskrities bendras piknykas (liepos 4-tą), bus imtasi darbo. Iš-klausius, raportas vienbalsiai užgirtas ir įgalio-ta valdyba darbuotis toliau. Atstovai pasižada kooperuoti darbe, kad išvažiavimas visais atžvilgiais kuo geriausia pavyktų.

Apskrities pirmininkas, raštinnikas ir išdininikas raportuoja J. B. Šalčius 51-mo seimo delegatų kelionės išlaidų. Į seimą į šios apskrities rybų vyko 34 atstovai. Jų kelionės išlaidos \$255.00.

V. Palūpis iņeša buvusiam ilga-mečiam Sus-mo Sekretoriui J. B. Šalčiūniui pareiktį padėką už jo darbuotę. Įnešimas priimtas ir J. B. Šalčiūniui padėka išreikšta atsistojimu. J. B. Šalčiūnas dėko-ja apskričiai už paramą ir koope-raciją. Linki apskričiai ir visai organizacijai viso geriausio. Pa-reškia, kad tik vienybėje galybė.

V. T. Kvetkauskas iņeša pa-reiktį padėką buvusiam Vice Pre-zidentui J. Venslovasui už jo vai-singą darbuotę apskričiai ir ben-drai visai organizacijai. Padėka išreikšta atsistojimu.

Rašt. J. M. Čekys paaiškina apie sunkiai sužeistą 61 kp. rašt. Pr. Auruškevičių. Apskritis pa-reiškia sunkiai sužeistam Sus-mo veikėjui ir jo šeimai nuširdžią užuojautą. Pr. Auruškevičiui pa-siūsta tokio turinio laiškas:

"LRKSA 4-tos apskrities kuopų atstovų susirinkimas, įvykęs birželio 26, 1938, šv. Juozapo pa-rapijos svetainėje, Duryca, suži-noje apie Tamstos sunkų sužeidi-mą, pareiškia Tamstai ir visai šeimai gilią užuojautą. Pasirašo apskr. sek. J. M. Čekys."

Susirinkimas baigtas 2:50 po pietų malda, kurią sukalbėjo kun. J. Savulis.

J. M. Čekys, rašt.

CLEVELAND, OHIO

Antras ir Paskutinis Šiu Metų Sezono Piknykas ir Card Party

Rengia LRKSA 50-ta kuopa sekmadienį, rugsėjo 18, naujos parapijos sode, 18022 Neff Rd. Prasišės 2 val. po pietų.

Ižanga 25 centai. Bus geras Jono Oponavičiaus orkestras.

Šokėjams skiriamos dvi dova-nos—pirmą dovaną, kuri gražiausia pašoks polką, o antra—už lietuvišką šoki.

Taipgi bus card party su dova-na prie kiekvieno stalo. O užkan-džių ir gėrimų bus višokių—ko-kius kanorės.

Todėl į šį antrą ir paskutinį piknyką važiuokime visi—jauni ir seni. Visi būsit patenkinti.

Pelnas skiriamas kuopai ir pa-rapijai. Pov. Selickas, koresp.

CHICAGO, ILLINOIS

(Marquette Park)

LRKSA 163 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rug-sėjo 11, 1938, 2:00 val. po pietų, parapijos salėj.

Prašomi visi nariai skaitlingai susirinkti, nes yra daug svarbių reikalų apsvarstyti.

Nariai, kurie yra užsilikę su mokesčiais prašomi užsimokėti. J. A. Mickeliūnas, pirm. F. E. Stulgienė, raštinn.

NEKROLOGAI

A. A. SIMONAS GELUMBAUSKAS

Curtis Bay, Md.—Rugpjūčio 25 dieną pasirgęs keturias savai-tes mirė Simonas Gelumbauskas. Paliko nuliūdime žmoną, du sū-nius, tris dukteris ir keturis anū-kus.

Beveik visą savo gyvenimo lai-kotarpį Amerikoje praleido Cur-tis Bay, Md.

Velionis priklausė LRKSA 58 kuopoj per 33 metus.

Palaidotas iš šv. Antanozo pa-rapijos bažnyčios, kuriai priklausė per visą čia gyvenimo lai-kotarpį, šv. Kryžiaus kapuose.

Tueteikiama Aukščiausias vėlio-nui amžina atilgi, o jo likusiai šeimai paguodą! 58 kp. rašt. A. B. R.

MAHANAY CITY, PA.

Švento Juozapo Parapijos Choro Šokis

Šv. Juozapo parapijos choras rengia "Crystal Šoki" Lake Side Ballroom svetainėje, trečiadienį, rugsėjo 14, 1938 m. Muzika Wilkes Swing Band. Ižanga 35c.

Pradžia 8:30, tęsis iki 12:30 nakties. Užkvičiam visus choros ir vi-sus draugus. Rengėjai

Brangūs Žodžiai

Iš penkių kiaušinių, kuriuos aš vakar pas jus pirkau, trys supuvę. Jeigu jūs netikite, galiu atnešti para-dyti.

Nėra jokio reikalo, ponai. Jūsų žodis mums reiškia tiek pat, kiek ir kiaušinis.

Ponia Kripiene,—sako įpykusi moteriškė savo kaimynei,—aš nieko nesakyčiau, kad tamstos Adoliuskas nu-sirašo mokykloje uždavinius iš mano. Petriuko gyslinio, bet man nepa-tinka, kam jis daužo Petriukui antau-sius, kad uždavinys pasitaiko neteisi-n-gai užrašyti!

POMIRTINIŲ, PAŠALPŲ IR ĮVAIRIŲ IŠLAIDŲ ĮSAKYMAI

IŠRAŠYTI NUO BIRŽELIO 6 D. 1938 M. IKI LIEPOS 1-MOS

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries for Robert Merriman, State Workmen's Ins. Fund, Antanas Muckus, Domicelė Grajauskienė, Liudvina Valentukonienė, Marcella Pastoria, Vincas Zagarinskas, Ieva Bardžilauskienė, Jeva Bardžilauskė, Juozas Radzevičius, Barbora Jackienė, Simonas Matulevičius, Apolionija Šlikienė, Ignatas Kimontas, Anna Genevich, Juozas Lenauskas, Marijona Jurksienė, Juzė Ežerskienė, John A. Allan, Burroughs Adding Machine Co., Penna. Power and Light Co., Pranas Jurgičius, Dr. V. Kriščiūnas, Leonard Šimutis, Joseph G. Yonakas, C. A. Venčius, Dr. A. G. Rakauskas, Adolfas Paleckis, Rev. F. M. Juras, C. A. Venčius, Petras J. Karasauskas, Ieva Lukšutė, Matas Zujus, Kazimiera Šliamienė, The Lo-Will Pencil Co., William Kvetkauskas, Charles Seasholtz, Joseph B. Šaliūnas, William Kvetkauskas, Andrius Gavenonis, Ieva Zinkevičienė, Vincas Brogis, Augustas Vičius, Julius Ivoška, Ona Urbanavičiūtė, Joseph Venslovas, Dr. V. Kriščiūnas, Jonas Jankauskas, Marianapolis College, Sisters of St. Francis, Povilas Naujalis, Cleveland Cultural Garden, Sisters of St. Casimer, Sisters of Jesus Crucified, Paul P. Mikalauskas, Antanas Zinkevičius, Antanas Petrauskas, Motiejus Krušinskas, Kazimieras Baukus, Romonas Andriuskevičius, Marcelė Ivanauskienė, Petras Adomaitis, Katrina Gudynienė, Wm. T. Kvetkauskas, Kostas Spranaitis, Petras Vaičiūnas, Ieva Ballukonienė, Klemonsas Kašėta, Jonas Balaika, Kostantas Ulba, Magdė Paulienė, Pranas Jurgaitis, Ona Černienė, Mary Briana, Elžbieta Gauranskienė, Kazys Zydonis, Juzė Nakutienė, Bernardas Pileckas, Vincas Daubaras, Agota Baltrušaitienė, Antanas Vainauskas, Andrius Maurasaitis, Kostantas Šimauševičius, Jurgis Norušis, Km. Kaz. Bičkuskas.

LRKSA VAJAUS GARBĖS SAVAITĖS STEITAMS

Zemiau telpa surašas steitų (valstijų), kiek juose randa-si Susivienymo kuopų ir narių, kiek šiame vajuje pri-rašyta naujų narių ir kiek, sulig Centro nustatytus kvot-os, turėtų būt prirašyta:

Table with 5 columns: State, Kuopų skaičius, Narių skaičius, Pirašyta naujų narių, Kvota. Includes states like CONNECTICUT, ILLINOIS, INDIANA, IOWA, KANSAS, MAINE, MARYLAND, MASSACHUSETTS, MICHIGAN, MISSOURI, NEBRASKA, NEW HAMPSHIRE, NEW JERSEY, NEW YORK, OHIO, OREGON, PENNSYLVANIA, WEST VIRGINIA, RHODE ISLAND, WISCONSIN.

Nors generalis naujų narių vaju-sis teisės iki gruodžio 15-tos, bet paskatinimui prie uolesnio darbo, Centras skiria steitams taip vadinamas speciales "Garbės Savai-tės." Centro pageidavimas yra, kad laike tokios savai-tės kuopos, jų valdybos, veikėjai ir organizatoriai pa-rodytų ypatingą pasidarbavimą naujų narių gavimui. Visi tos savaitės rezultatai bus paskelbti organe "Garse."

Susivienymo veikėjai kviečiami rašyt straipsnių ir žinių, apimančių vietinių kuopų ir bendrą lietuvių vei-kimą, prisiūsti žymesnių asmenų-darbuotojų atvaizdų klišes (cuts). Visa ta medžiaga tilps į tam steitui skia-riamos savaitės "Garso" numerį.

Pirmutinės savaitės skiriamos valstijoms, kuriose randa-si mažiausia kuopų ir joms lengviau prisirengti.

Kuopos iš anksto turėtų apsirūpinti reikalingomis ap-likacijomis ir kitokia amunicija, kad užėjus jų savai-tei darbas galėtų eit be jokių trukdymų.

"Garbės Savaitės" suskirstytos tokia tvarka:

- RUGSĖJO 12-19—Iowa, Kansas, Oregon, Missouri
19-26—Maine, Nebraska, Rhode Island, New Hampshire.
RUGSĖJO 26—SPALIŲ 3—West Virginia, Mary-land.
SPALIŲ 3-10—Indiana, Wisconsin
10-17—Ohio
17-24—New York
24-31—Massachusetts
SPALIŲ 31—LAPKRIČIO 7—Michigan
LAPKRIČIO 7-14—Connecticut
14-21—Pennsylvania
21-28—Illinois
LAPKRIČIO 28—GRUODŽIO 5—New Jersey
GRUODŽIO 5-15—Susiv. Centro Valdybai

Table with 2 columns: Name and Amount. Includes entries for Elžbieta Glatauskienė, Magdalena Dauksienė, Simonas Derliūnas, Antanas Murauskas, Jurgis Venskaitis, Dominikas Puzaras, Pranas Augustaitis, Dominikas Tamošiūnas, Povilas Vaškūnas, Juozas Kukauskas, Jurgis Kaušikas, Marijona Kernagis, Jurgis Strungis, Julius Ivoška, Jonas Parauka, Robert Merriman, Peter J. Karazusky, Wm. T. Kvetkauskas, Emilija Kaunelienė, Scranton Spring Brook Water Co., Scranton Spring Brook Water Co., Frank Jurevičius, L. R. C. A. of A. Conn., Stanis Ramanauskas, Augustas Vičius, Edward Hughes, Kazimieras Tregus, Ursulė Šimkienė, Jurgis Montvila, Ona Zarenbiene, Albertas Treigis.

JAU PARDUODAMOS LIETUVIŠKOS VYNUOGES

Kaunas.—Krautuvėse jau pasi-rodė Lietuvoje užaugintos vy-nuogės, tačiau kaina gan aukšta —7 litai už kilogramą.

Nevietoj Įtarimas

Būtinai parodyk man tą laišką, kurį ką tik dabar atplėšei. Aš ma-čiau, kad ten moters rasyseina ir kad tu pabalai jį perskaitęs,—spiriasi žmo-na.

Taip, tai laiškuks nuo siuvėjos,—atsako vyras.

LRKSA. NARIŲ DĖMESIUI

L. R. K. S. A. ZENKLELIAI IR ZIEDAI

Jei nori, kad mūsų brangi orga-nizacija augtų nariais ir juose būtų fraterizmo dvasia, tai geriausias būdas to atsiekti ne-šiojanti šios organizacijos žen-klelius arba žiedus. Jei kuris na-rys-ė dar neturi minėtų žen-klų, tai privalėtų įsigyti. Kainos yra sekamos:

- LRKSA moteriškos sagutės \$1.50
LRKSA moteriškos spilkos 1.00
LRKSA vyrųškos spilkos... 1.50
LRKSA vyrųškos spilkos... 1.50
LRKSA žiedai 10 karatų... 7.50

Reikalaujami ženklelių ir žiedų Kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ 73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

FOREST CITY, Pa. — 2 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumai šv. Antano parapijos svetainės kambariuose. Visi nariai malonėkite susirinkti.

PITTSBURGH, Pa. — 7-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumai bažnytinėje svetainėje.

WATERBURY, Conn. — 11 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos senos mokyklos kambariuose, 1.00 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 15-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėje, 2 val. po pietų.

CHICAGO, Ill. — 16-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Mykolo parapijos mokyklos kambariuose, 1.00 val. po pietų.

MINERSVILLE, Pa. — 24 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų šv. Pranciškaus parapijos mokyklos kambariuose.

MINERS MILLS, Pa. — 25 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje, W. Thomas ir kampas Chandler Ave.

MINERSVILLE, Pa. — 27 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje.

SCRANTON, Pa. — 30-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną paprastoj vietoj po pamaldų. Visi nariai privalo atsilankyti ir savo dukles užsimokėti.

ANSONIA, Conn. — 32 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Artano parapijos bažnytinėje salėje tuoj po sumai.

McKEES ROCKS, Pa. — 35 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos salėje.

HOMESTEAD, Pa. — 38 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, t. y. 12.30 po pietų.

CICERO, Ill. — 48-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų. Nariai, išsidėmėkit.

NEW PHILA., Pa. — 51 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumai, parapijos svetainėje.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje po mišiu.

CHESTER, Pa. — 71-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje, tuoj po pamaldų.

DU BOIS, Pa. — 78-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos svetainėje, tuoj po sumai.

EYNON, Penna. — 80-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumos.

CHICAGO, Ill. — 85-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 2 val. po pietų, šv. Kryžiaus parapijos svetainėje, 46 ir Wood Sts.

N. S. PITTSBURGH, Pa. — 87 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną V. Jėzaus Dangun Žemgimo parapijos salėje, tuoj po pamaldų.

WATERBURY, Conn. — 91 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Juozapo parapijos mokyklos kambariuose, 1 val. po pietų. Visi nariai atėkite.

EASTON, Pa. — 93-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Mykolo parapijos salėje.

GILBERTON, Pa. — 96 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po mišiu, bažnytinėje salėje.

ROCHESTER, N. Y. — 103 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po pirmą mišiu šv. Jurgio parapijos svetainėje.

NEW BRITAIN, Conn. — 109 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumos, šv. Andriejaus parapijos salėje, kampas Stanley ir Church Sts.

BRIDGEVILLE, Pa. — 112 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje svetainėje, Bridgeville, Pa.

HARRISBURG, Ill. — 123 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų, raštininko bute. Nariai, teikisite dalyvauti.

S. S. OMAHA, Nebr. — 128 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 2 val. po pietų, šv. Antano parapijos mokyklos kambariuose.

GARY, Indiana — 129-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos svetainėje, 15-ta ir Lincoln st.

BROOKLYN, N. Y. — 135 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po sumai, parapijos mokykloj.

ROCKFORD, Ill. — 137 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos salėje, So. West St. Pradžią 1 val. po pietų.

SPRING VALLEY, Ill. — 146 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 2-ą val. po pietų bažnytinėje salėje.

WESTVILLE, Ill. — 151 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną parapijos svetainėje.

AURORA, Ill. — 154-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų, kuopos raštininko bute, 1336 Superior St., Aurora.

NIAGARA FALLS, N. Y. — 170 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Jurgio parapijos salėje tuoj po sumos.

DETROIT, Mich. — 171 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Jurgio parapijos svetainėje, tuoj po sumai.

CASTLE SHANNON, Pa. — 172 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų pas izdo globėją Juozą Liubina.

WAUKEGAN, Ill. — 177 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po pamaldų, šv. Baltramiejaus parapijos mokyklos kambariuose.

AKRON, Ohio. — 178-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje, 1414 East Avenue, tuoj po mišiu.

E. ST. LOUIS, Ill. — 179 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną Nekalto Prasidėjimo Panelės šv. parapijos salėje, 15-ta ir Bough Ave., tuoj po sumos.

ALLIANCE, Ohio. — 180 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną pas Oną Stanionienę, 414 N. Franklin Ave., Alliance, Ohio.

ELIZABETH, Pa. — 197 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Mykolo parapijos bažnytinėje salėje, tuoj po sumai, 1 val. po pietų.

ROCKDALE, Ill. — 204-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1-mą valandą po pietų parapijos salėje.

REINERTON, Pa. — 220 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 2 val. po pietų pas kuopos pirmininką Antaną Smulkštį, 1132 E. Grand City, Pa.

THROOP, Pa. — 225-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų Vinco Gerdziūno salėje, 208 Boulevard Ave., Throop, Pa.

W. HAZLETON, Pa. — 226 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, parapijos salėje.

PORT WASHINGTON, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po sumos, šv. Ambraziejaus bažnytinėje svetainėje.

NASHUA, N. H. — 228 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje, po pamaldų.

NANTICOKE, Pa. — 234 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1.30 val. po pietų pas kuopos sekretorių K. Kvedaravičių, 809 S. Hanover St., Nanticoke, Pa.

KANSAS CITY, Kansas. — 236 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną šv. Kazimiero parapijos svetainėje po sumos.

AMSTERDAM, N. Y. — 243 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną bažnytinėje salėje tuoj po pamaldų.

MOUNDSVILLE, W. Va. — 249 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 1 val. po pietų, paprastoj vietoj. Visi atsilankykite laiku ir atsiveskite naują narių.

MINDEN, W. Va. — 251 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną M. Frankaus salėje, Oak Hill, W. Va. Pradžią 1 val. po pietų.

PITTSBURGH, Pa. — 254 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną 2 val. po pietų, Ant. Urbanavičiaus name, 3322 Howley St., Pittsburgh.

DETROIT, Mich. — 265 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po pirmą mišiu 9-tą valandą ryte šv. Antano parapijos mokyklos kambariuose, 25th ir Vernon Highway.

MILWAUKEE, Wis. — 289 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po pamaldų, bažnytinėje salėje.

SPRINGFIELD, Ill. — 295-tos kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną Malonėkit visi nariai susirinkti ir naujų atsiveskite.

CARBONDALE, Pa. — 298 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną Sacred Heart bažnytinėje salėje. Visi atsilankykite.

PHILADELPHIA, Pa. — 301 kp. susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną tuoj po pamaldų, šv. Andriejaus parapijos mokyklos kambariuose, 1123 Lemon St.

GLASSPORT, Pa. — 306 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 11-tą dieną po Nr. 433 Iowa Ave.

"GARSO" PRENUMERATORIŲ VAJUS

PRASIDEDA RUGSEJO 1, BAIGSIS ŠIŲ METŲ GRUODŽIO 31-MA

LRKSA Pildomasis Komitetas savo pusmetiniam susirinkime, birželio 21-23 dienomis, tarp kitų dalykų, nutarė organą "Garsą" vėl leisti 8 puslapių ir paskelbti prenumeratorių vajų.

Šiuomi pranešame, kad generalis "Garso" prenumeratorių vajus prasidės šių metų rugsėjo 1-mą ir baigsis šių metų gruodžio 31-mą.

I vajaus talką kviečiame visus.

Gerbiamus klebonus prašome patogiai progai pasitaikius paraginti iš ambonų "Garsą" užsisakyti.

Kuopų valdybas ir veikėjus prašome šį reikalą remti.

"Garso" prenumerata pašaliečiams (ne Susivienymo nariams) 2 dol. metams, 1 dol. pusmečiui; užsieny—3 dol. metams, \$1.50 pusmečiui.

"Garso" administracija turi pagaminti specialias knygutes prenumeratorių rinkimui. Knygutė yra atžymėta prenumeratoriaus (skaitytojo) kvita, kuri pasi-

lieka jo žinioje, administracijos kvita, kuri su pinigais siunčiama "Garso" administracijai, ir agento kvita, kuri pasilieka jo žinioje.

Specialiems agentams už prenumeratorių rinkimą duosime 25 procentus komiso. Reikšia, gavęs nuo prenumeratoriaus 3 dolerius sau pasilaiko 75 centus, o "Garso" administracijai siunčia \$2.25; gavęs nuo prenumeratoriaus \$2.00, sau pasilaiko 50 centų, administracijai siunčia \$1.50, gavęs nuo prenumeratoriaus \$1.00, pasilaiko 25c., siunčia 75 centus.

Tikimės, kad atsiras ir tokių katalikiškos spaudos rėmėjų, kurie be jokių komisų prisidės prie šio kilnaus darbo.

Prenumeratų rinkėjai prašomi registruotis "Garso" administracijoj ir reikalaukite knygučių. Smarkesnių prenumeratų rinkėjų darbuotė bus taip pat atžymėta organe.

Tad į darbą!

Visais vėjais reikalais kreipkitės į: "Garsas," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

LIETUVOS KOOPERATYVŲ VEIKLA IR REIKŠMĖ

Suėjo 65 metai, kai pradėjo kurtis pirmieji kredito kooperatyvai ir 20 metų, kai kooperatyvai veikia nepriklausomoje Lietuvoje.

Jau nuo 1873 metų Kauno gubernijoje pradėta steigti taupomąsias - skolinamąsias bendrovėles. Jų skaičius nuolat augo; prieš karą jau buvo apie 200 tokių bendrovių su apie 90,000 narių. Po 1905 metų, rusų spaudai sušvelnėjus, kur ne kur pradėjo steigti kooperatinės pieninės ir kooperatinės prekybos bendrovės. Tačiau didysis karas visą kooperatinę darbą ir to darbo vaisius suardė. Po karo teko viską pradėti iš naujo.

Atsipalaidavusi nuo svetimo jungo, Lietuvos visuomenė nuo pat nepriklausomybės pradžios uoliai dėjosi į įvairias kooperatinės bendroves. Visiems buvo aišku, kad kooperacija gali ir turi užimti svarbią vietą Lietuvos ūkinyje ir kultūriname gyvenime. Lietuvių turto liū nebuvo; visa prekyba ir pramonė buvo kitataučių rankose. Lietuviai ekonominiame gyvenime pasireikšti tegalėjo bendromis jėgomis. Taigi ir būsėsi į kooperatinės bendrovėles. Nebuvo pradžioje kooperatyvams tinkamos kontrolės, trūko patyrusių darbuotojų. Todėl kooperatyvams teko išgyventi didelių sunkumų, daug kliūčių nugalėti. Nepasisekimų nepaisytai, ir dirbta toliau. Per eilę metų atsirado daugiau kapitalų, atsirado pramokslintų ir patyrusių žmonių. Kooperatyvai ėmė burtis į sąjungas ir visapusiškai stiprėti. Per 20 metų Lietuvos kooperatyvai atkariavo nuo kitataučių lietuviams žymią vietą prekyboje, kredite ir dalinai pramonėje.

Šių metų pradžioje Didžiojoje Lietuvoje (bė Klaipėdos Krašto) veikė apie 1000 įvairių kooperatyvų bendrovių bei draugijų: 268 kredito, 184 prekybos, 192 pienuos perdavimo; kitos—žemės ūkio kultūrai kelti draugijos. Visi kooperatyvai turėjo 160,000 narių. Kredito kooperatyvai turėjo daugiausia narių—120,000. Jų nuosavas kapitalas siekė 16 milijonų litų; turėjo apie 60 mil. indėlių ir buvo išdavę apie 80 mil. paskolų.

Prekybos kooperatyvai dabar turi arti 300 prekių parduotuvių su 1,200 tarnautojų. Daugumas

šių kooperatyvų yra Lietuvos Žemės ūkio Kooperatyvų Sąjungos nariai (Lietūkio). Dabar visas 100 procentų dirbtinių trąšų, 42 proc. žibalo, 92 proc. druskos, 40 proc. cemento, 80 proc. žemės ūkio mašinų, 80 proc. cukraus parduodama per kooperatyvus. Kooperatyvai inėdė daugiau padarumo į prekybą, pagerino prekių rūšį.

Pieno perdavimo bendrovių pieninės pernai suėmė iš ūkininkų 420 milijonus kilogramų pieno, pagamino 17 milijonų kilogramų sviesto; sviesto parduota už užsienius už 47 mil. litų. Veikė 188 pieninės ir 2000 grietinės nugriebimo punktai.

Šie skaičiai rodo, kad Lietuvos kooperacija jau yra puštinai išaugusi ir ekonominiame krašto gyvenime užima gana svarbią vietą. Tačiau kooperatyvams darbo dirva dar gana plati. Sakysim, kooperatyvai dar visai menkai dalyvauja gamyboje, atseit pramonėje ir kultūriname gyvenime. Lietuvių turto liū nebuvo; visa prekyba ir pramonė buvo kitataučių rankose. Lietuviai ekonominiame gyvenime pasireikšti tegalėjo bendromis jėgomis. Taigi ir būsėsi į kooperatinės bendrovėles. Nebuvo pradžioje kooperatyvams tinkamos kontrolės, trūko patyrusių darbuotojų. Todėl kooperatyvams teko išgyventi didelių sunkumų, daug kliūčių nugalėti. Nepasisekimų nepaisytai, ir dirbta toliau. Per eilę metų atsirado daugiau kapitalų, atsirado pramokslintų ir patyrusių žmonių. Kooperatyvai ėmė burtis į sąjungas ir visapusiškai stiprėti. Per 20 metų Lietuvos kooperatyvai atkariavo nuo kitataučių lietuviams žymią vietą prekyboje, kredite ir dalinai pramonėje.

Šių metų pradžioje Didžiojoje Lietuvoje (bė Klaipėdos Krašto) veikė apie 1000 įvairių kooperatyvų bendrovių bei draugijų: 268 kredito, 184 prekybos, 192 pienuos perdavimo; kitos—žemės ūkio kultūrai kelti draugijos. Visi kooperatyvai turėjo 160,000 narių. Kredito kooperatyvai turėjo daugiausia narių—120,000. Jų nuosavas kapitalas siekė 16 milijonų litų; turėjo apie 60 mil. indėlių ir buvo išdavę apie 80 mil. paskolų.

Prekybos kooperatyvai dabar turi arti 300 prekių parduotuvių su 1,200 tarnautojų. Daugumas

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

KŪDIKIO DANTYS

Rašo DR. C. Z. VEZELIS

Paprastai tėvai mano, kad kūdikio laikiniai dantys turi visai mažą reikšmę, kadangi jie iškrinta ir į jų vietą išdygsta kiti. Bet jie pamiršta, kad kartais laikiniai dantys stovi kūdikio žanduose iki dešimties ir dvylikos metų ir kūdikis jais kranto maistą iki tikrieji išdygsta.

Kūdikio laikiniai dantys yra taip svarbūs, kaip ir tikrieji. Išpuvę laikiniai dantys ne tik kenkia sveikatai, bet gadiną tikruosius dantis. Pažiūrėkim kas atsitinka, jei laikiniai dantys yra neprižiūrimi ir apleidžiami.

Pirma, nešvarūs kūdikio dantys greitai pūna, o su išpuvusiais ir skaudančiais dantimis kūdikis negali maistą sukramtyti; nesukramtytas maistas apsunčia vidurius, nes pusiau perkaustas maistas nesivirškina. Žmogus vartoja maistą dėl palaikymo savo kūno, o jei dantys yra išpuvę ir skaudūs, tad sukramtyti maistą visai negalima. Toks asmuo eina silpnyn ir lieka vergas įvairių ligų. Kūdikis reikalauja maisto ne tik dėl palaikymo savo kūno, bet ir dėl augimo. Jei laikiniai dantys yra išpuvę, jie sugadina tikruosius dantis ir su išpuvusiais ir skaudančiais dantimis kūdikis negali prirengti maistą dėl kūno palaikymo ir augimo. Iš šios priežasties kūdikio kūnas negali augti, kaip reikia. Kūdikis lieka silpnas, greitai pagauna įvairias ligas ir kai kurios iš jų pasilieka ant visados.

Antra, išpuvę ir su votimis dantys užnuodija kūdikio sistemą, kūdikis nustoja energijos mokyti, atsilieka moksle ir daugiausia serga sekančiomis ligomis: kokliušu, tymais ir difterija. Šiomis ligomis kūdikiai daugiausia serga tarpe penkių ir dvylikos metų, nes tame laike dantys yra blogi. Apie devyniasdešimt nuosimčių kūdikių tarpe minėtų metų turi blogus dantis, vienas trečdalis kūdikių turi votis burnoje. Egzaminavimas mokslainėse tą patvirtina. Mažiausia pusė kūdikių ligų galima pašalinti prižiūrint jų dantis.

Trečia, kada kūdikis ne laiku pameta laikinius dantis, žandikaulis neišauga pakankamai drėtas. Tikrieji dantys išdygsta vietoje, jie būna kreivi ir trumpi. Šitaip sudygę dantys grei-

ATIDARYTI NAUJI KURORTAI

Kaunas, rugpiūčio 28. — Dalyvaujant Ministrui Pirmininkui kun. Mironui, Seimo pirmininkui inž. Šakeniui, Vidaus Reikalų Ministrui pulk. Leonui ir kitiems aukštiesiems svečiams, atidaryti dar prieš karą pagarsėję savo gydomaisiais šaltiniais Pasvalio, Likėnų ir Smardonės kurortai. Jų šaltiniai buvo plačiai žinomi prieškariniais laikais, kaip gydantys reumatą ir jam giminingas ligas.

IŠKILMINGAI ŠVĖS RUGSEJO 8-TĄ

Kaunas, rugsėjo 30 d. — Šiomet rugsėjo 8-toji rengiamasi švenči upatingai iškilmingai. Sveiti laukiama šešių tūkstančių savanorių, gausaus Latvijos lietuvių būrio ir šiaip ekskursijų iš visos Lietuvos.

SARTŲ EŽERE ŽVEJAI PAGAVO DIDELĮ ŠAMĄ

Šiomis dienomis Zarasų krašto Sartų ežere žvejai tinklu sugavo milžiniško didumo šamą. Tą dieną keli žvejai gaudė žuvis jau įrėsi prie kranto, nes maža buvo laimės. Staiga jie pajuto, kad tinkle daužosi didžiulė žuvis. Pakėlė tinklą net patys nusigando. Ten daužėsi kaž kokia daugiau kaip dviejų metrų ilgio žuvis. Su dideliu vargu žuvį ištraukė į krantą. Čia paaiškėjo, kad esama šamo. Jis svėrė daugiau kaip vieną centnerį.

Žvejai, sugavę tą milžinišką šamą, nusikratė didelio vargo. Mat, toji žuvis nekartą jiems sudraskė tinklus, apvertė mažesnes valtis. Be to, šamas iki šiam laikui išrijų daugybę žuvų. Vieną rytą, kai Sartų ežero pakrantėje maudėsi keli vaikai, tasai šamas buvo išplaukęs į vandens paviršių. Vaikai ir viena moteris, mačiusieji šamą, tuojau išlipo iš vandens, nes jiems atrodė, kad toji milžiniška žuvis yra pavojinga.

Bet Sartų ežere be sugautojo šamo didelių žuvų yra ir daugiau. Spėjama, kad tai yra irgi šamai. Šį šamą vietos gyventojai vadino Sartų ežero pabaisa.

PATRIJOTISKOS AUKOS LIETUVAI

Svarbiems Lietuvos reikalams per Pasiuntinybę Vašingtono aukėjo šie:

1. Lietuvių Piliėčių Draugija, 3807 Penn Ave., Pittsburgh, Pa. \$50.00
2. Joseph Montvill, 637 E. 125 St., Cleveland, Ohio. 15.00
3. Joseph Andrekus, P. O. Box 43, Pleasant Prairie, Wis. 5.00
4. Stanley Pikturna, 74 James St., Hartford, Conn. 5.00
5. Jonas Mazelauskis, 3259 S. Union Ave., Chicago, Ill. 2.50

Iš savo pusės tardamas aukotojams širdingą ačiū, pranešu kad aukos yra pasiūstos sulgy jų priklausomybės.

P. Žadeikis,
Lietuvos Pasiuntinybės
Washington, D. C.
1938 m. rugp. mėn. 31 d.

LIETUVI-KATALIKE, SKAITYK ŠIUOS LAIKRAŠČIUS

- "AMERIKA," savaitraštis. Leidžia Lietuvių Universit. Biuras, Inc., 423 Grand St., Brooklyn, N. Y. Kaina metams \$1.50.
- "DRAUGAS," vienietiš Amerikos lietuvių katalikų dienraštis, 2334 South Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$6.00.
- "DARBININKAS," Liet. Šv. Juozapo Darbininkų Sągogos organas, išieina du kart į savaitę, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass. Metams \$4.00, pusmečiui \$2.00.
- "GARSAS," LRKSA organas, savaitraštis, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Kaina \$2.00 metams.
- "LAIVAS," savaitinis Tėvų Marijonų žurnalas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.
- "MOTERŲ DIRVA," ALRK Moterų Sąjungos mėnesinis žurnalas, 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill. Metams \$2.00.
- "VYTIŠ," L. Vyžių mėnesinis žurnalas, 4736 S. Wood St., Chicago, Ill. Metams \$1.80.
- "LIETUVIŲ ŽINIOS," savaitraštis, Leidžia Lietuvių R. K. Literatūros Dra. J., Inc., 6802 Superior Ave., Cleveland, Ohio. Metams \$1.50.

UŽSIPRENUMERUOKITE LRKSA ISTORIJĄ

Istoriją parašė Susivienymo garbės narys kan. prof. F. Kemėšis. Toje kelių šimtų puslapių knygoje atvaizduojama lietuvių išeivijos pradžia, jos priežastys; pirmųjų išeivių vargai ir rūpesčiai; pirmosios lietuvių kolonijos, draugijos, parapijos, pirmieji laikraščiai, profesionalai, biznieriiai; idėjinės kovos su lenkais, laisvamaniais; Susivienymo įsteigimas, jo jaunosios dienos, augimas, brendimas, įvairios reformos, vargai ir pasisekimai; fraternalė (savišalpos), tautinė, kultūrinė ir religinė veikla.

Knygos kaina bus 1 doleris.

Pinigus saugiausia ir patogiausia yra siųsti pašto money orderiu.

Užsisakydami prenumeratą išpildykite ir kartu su pinigais siųskite žemiau padėtą kuponą:

Data .....

LRKSA Centui,
P. O. Box 32,
Wilkes-Barre, Pa.

Gerbiamieji: Siunčiu 1 dolerį ir teiksitės įrašyti mane "LRKSA Istorijos" prenumeratorių skaičiun.

Vardas-pavardė .....

..... Street

City .....

..... State .....

WATERBURY, CONN.

Zinių-Zinėlės

Karštomis vasaros dienoms praslinkus ir vėsesniai orui užėjus, veikimas vietinėje lietuvių kolonijoje pradeda atgyti, ypatingai organizacijose.

Dabar pažemus plunksną į rankas norėčiau parašyti bendrai apie išviesniam įvykius vietos lietuvių gyvenime. Pirmiausia bandysime paanalizuoti paskutinius įvykius.

Apie savaitę laiko atgal lietuvių studentai turėjo išvažiavimą pas ežerą privatiškame vasarnamy, kur maudėsi, saulutę kaitinosi, gardžiai valgė dešraitės, gėrė lietuvių specialistų pagamintus vaisvandenis ir linksmiai praleido dienele tarp savųjų. Valio lietuviai katalikai studentai, kad taip puikiai mokate linksmin-tis!

Pirmadienį, rugpjūčio 21 d., įvyko L. Vyčių 7 kp. susirinkimas, kur buvo svarstyti sportiniai pasirodymai dėl įvykstančios metinės sporto šventės Bristolio. Vyčiai, nepasiduokit, ruoškitės, nes sveikame kūne sveika dvasia. Susirinkime taip pat kalbėjo Waterbury atostogaujantis pas savo tėvelį jaunas Notre Dame universiteto studentas Norbertas Aleksis. Iš tikrųjų, puikiai kalbėjo, būtų malonu ir daugiau tokių vyrų matyti pas vyčius.

Penktadienį, rugpjūčio 26, įvyko Liet. R. K. Federacijos skyriaus susirinkimas, kur buvo svarstomi dalykai kas link įvykstančio Federacijos išvažiavimo, kuris bus rugsėjo 18 dieną Linden Park, Union City. Tad, brangūs organizacijos delegatai, nepamirškite informuoti savo organizacijų narius apie išvažiavimą ir dalyvaukit. Taipgi buvo svarstoma apie paminėjimą "Spalių devintos"—Vilniaus užgrobito gedulo dienos. Siemet manoma labai įspūdingai paminėti, taipgi tikimasi gauti aukštą svečių iš Lietuvos, kaip kalbėjo.

Yra žinių, kad siemet šv. Juozapo parapijaj nebus rodomi judami paveikslai, tai į tą vietą manoma padidinti lietuvišką veikimą—tuoti lietuviškus vakarus bei vaidinimus, taipgi žadama turėti labai garsių artistų ir dainininkų. Maty, kad žiemos šventadieniai neteks nuobodžiauti. Būtu malonu, kad ir vietos jaunimas, ypatingai organizuotas, galėtų pastatyti gerų veikalių ir daugiau kaupti dėmesio į scenos darbuotę. Iki šiol tik choras da-lyvaudavo scenoje, turėtų ir kitų organizacijų nariai sukursti.

L. Vyčių vietinės kuopos narys Antanas, Kateiva išvykęs su Vyčių ekskursija į Lietuvą, praneša iš Latvijos, kad aplankę veiki-visą Lietuvą ir pasilsėjęs Palangoj išvyko į Latviją, o iš ten vyk-ta į pavergtą Lietuvos sostinę Vil-nių. Antanas Kateiva savo pri-siustuose laiškuose bei atvir-kuose rašo, kad labai patenkintas Lietuva, nors dar tik pirmą kar-tą lankėsi.

Rugsėjo pradžioj sugrįžta į Waterbury studentė Valerija

Jakštaitė, studijavusi Vytauto D. Universitete, Kaune ir kituose Europos universitetuose. Laimės ir pasisekimo linkime Valerijai Waterbury!

Rugpjūčio 28 dieną įvyko didelis įdomus ir paskutinis šv. Juozapo parapijos piknykas Union City. Dalyvavo šv. Juozapo pa-rapijos švilpukų orkestras, cho-ras ir sportininkai: L. Vyčių 7 kp. vyčiai sportininkai žaidė su šv. Vardo dr-jos sportininkais soft-ball. Žaidimas labai patiko dalyvavusiems piknyke. Buvo ir taip įvairaus sporto, kaip bėgi-mai, paprastai, maišuose, surištom kojom ir daugybė kitų įvairių žai-dimų. Taipgi labai gražiai pa-sirodė švilpukai vaikščiodami ry-kiuotėje, darydami įvairias figū-ras ir puikiai mokėdami groti la-bai sužavėjo publika. Piknyke dalyvavo labai daug ir iš apylin-kės kolonijoj lietuvių. Tokiu bū-du piknykas buvo nepaprastai sekmingas. *Lapas*

AMERIKOS LIETUVIŲ LEGIJONO SEIMAS

Penktas Amerikos Lietuvių Legijono (Amerikos, Lietuvos, Pabaltijo karo veteranų ir buv. karių-jūreivių lietuvių) Seimas į-vyks š. m. rugsėjo 24-25 dd. švė. Trejybės lietuvių parapijos salė-jie, 339 Capitol Ave., Hartford, Conn. Seimo programos glglobja vietos Fridriko Sabonio 7-tas pos-tas.

Seimo atstovais bus visi Vyr. Štabo pareigūnai, visi postų va-dai, ir rinktieji postų atstovai: po du bendruojai atstovai ir po vieną atstovą nuo kas dešimties (ir 10-ties didesnės pusės) narių. Rinkiniai postų atstovai turi ir po vieną pavaduotoją, kuris turi balsuoti teisę tikrajam atstovui iš-vykus iš posėdžių vietos. Svečiais (be balso teisės rinkimuose ir balsavimuose) gali būti visi kiti legionieriai ir jų svečiai.

Ten pat ir tuo pačiu metu vyks Moterų Talkos Seimas.

Seimo dalyviai registruojami rugsėjo 24 d. nuo 8:30 val. ryte. Posėdžiai prasidės 10 val. ryte. Petrauka pietums nuo 12 val. li-gi 1:30 val. pp. Popietiniame po-sėdyje bus renkamas Vyr. Štabas dviejų metų terminui. Vakare ten pat vyks kariškis balius. Rugsė-jio 25 d. 8:30 val. ryte liet. baž-nyčioje bus legionierių intenci-jai pamaldos. Popiet vyks ge-gužinė lietuvių darže East Glos-tonbury.

Postų atstovų sąrašai prisiusti-ni 2-se egzemplioriuose vyr. ad-jutantui adv. K. R. Jurgėlai, 359 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Šiuo metu veikia 8 postai: Dariaus-Girėno 1 postas Brooklyn, N. Y., Nr. 2 Boston, Mass., D. L. K. Vytauto postas Nr. 3 Chicago, Ill., Stasio Radzevičiaus postas Nr. 4 New Britain, Conn., Nr. 5 Bridgeport, Conn., Silvestro J. Stokes postas Nr. 6 Waterbury, Conn., Fridriko Sabonio postas Nr. 7 Hartford, Conn. ir postas Nr. 8 New Haven, Conn. Gal dar prieš seimą susidarys postai Bal-timore, Md., Amsterdam, N. Y. ir Kearny, N. J.

J. J. Kavaliauskas, Vyr. Vadas
Adv. K. R. Jurgėla, Vyr. Adjutantas.

EYON, PA.

"Vištienos Vakariene"

Šeštadienį, rugsėjo 10-tą šv. Marijos parapija ant savo žemės rengia "vištienos vakariene". Rengėjų komisiją sudaro: klebonas kun. J. Auruškevičius kaip garbės pirmininkas, p. E. Mačiu-lienė, M. Berkonišienė ir Margarieta Meškūnaitė, gelbstint dau-geliumi darbininkų-ju. Atsižvelgiant į išparduotų ti-kietų kiekį, tikimasi daug sve-telių bei viešnių. Vakariene prasidės 5 val. va-karo. *Rengėjai*

SVEČIAS

Svečio akys, kaip pelėdos, ma-to visus kampečius, nuo dulkelės iki parapijonų, net ir paties kle-bono.

Kažin koks ten galas nunešė mane į Mahanoy City rugpjūčio 13-tą. Švento Juozapo parapijos klebonas kun. P. Čėna nepaprastai maloniai priėmė, nes jis vi-sus svečius taip gražiai priima.

Nuostabus dalykas ir negalima tikėti, kad mainų rajone, kur, ro-dos, turėtų būt dūmai ir dulkės, bet kaip tik priešingai, miestelis švarus, lietuviškai gražiai gyvena, kaip Kaune vis lietuviškai kalba. Parapijos namas (klebonija), tie-sa, senoviškas, bet jaukus. O ką-gi apie bažnyčią begalio pasaky-ti?—balta, švari, patogi.

Ačiū Dievui, pasirodo, kad ka-syklų rajonuose yra gerai gyve-nančių katalikų. Sekmadienio rytą žmonės apie 6-tą valandą su-bruzdo eiti bažnyčion. Buvo tre-jos šv. Mišios, kurių metų žmo-nių buvo pilnutėlė bažnyčia. Gra-žiai giedoja, bet tvarka ir dievotum pasireiškė aukčiausiam laipsny. Kiek girdeėjau, iš Ma-hanoy City parapijos esti dau-giausia pašaukimų—mergaičių į vienuolynus, o vaikus patis ma-čiau, kad, kaip seminarjoj ar katedroj, septyni klierikai tar-nauja šv. Mišioms. Tai rekor-das ir tikras dievotumas.

Rugpjūčio 15-tą dieną Mahanoy City buvo *Lietuvių Diena*. Tai ištikro Lietuvos Diena! Susirin-ko liaudies apie 20,000. Tokią minią sutraukti reikia darbo, rei-kia energijos ir reikia vienybės.

Todėl patėmijau, kaip gražiai ir vieningai rytiečiai kunigai dar-buojasi—kartu visi, kaip palan-kuai žmonės pritaria kunigų dar-bui! O tai didelė garbė rytie-čiams, kaip dvasiškijai, taip ir žmonijai. Jei tokia vienybė ir bendradarbiavimas darbuo-tės tarp rytiečių visuomet—lai-mėsite! Dieve, laimink jūsų ku-nigus ir visus lietuvius! *Svečias*

LAWRENCE, MASS.

Pas mūs kleboną kun. P. M. Jurą lankėsi broliai Juozapas Saulionas, MIC ir Laurynas Baršauskis, MIC. Pirmasis darbuo-jasi Oblitų vienuolyne nuo 1901 m., o antrasis, brolis Laurynas, nuo 1898. Abu valkiniečiai. Pasakojo, kad tame vienuolyne esąs ir trečias lietuvis brolis Jo-nas Lebedninkas, kuris darbuoja-si Washington, D. C. Broliai Juozas ir Laurynas ilgą laiką dar-bavosi Nebaskoj, Wisconsin, In-diana, o dabar Tewksbury, Mass. novitiate.

Rugpjūčio 31 dieną šv. Pranciš-kaus parapijos sodalietės suren-gė savo narei Pranciškai Kriaučiu-naitėi atsisveikinimo vakarė-lį. Pranciška išvažiavo į Sesi-lių Pranciškiečių vienuolyną, Pittsburgh, Pa. Sodalietės pa-reiškė ir žodžių ir darbu nuosir-džiausius linkėjimus kandidatėi į vienuoles.

Šiais metais katalikiškos akci-jos vasariniai kursai įvyko Bos-ton College. Kursus lankė šie lawrenciečiai: kun. P. M. Juras, vargoninkas P. Sakas ir jo žmo-na, leitenantas Juozas Černiauskas ir sodalietės Anelė Volungytė ir Julė Andriūškevičiūtė. Be lawrenciečių kursus lankė p. Stankus iš Waterbury, Ct. Vasariniuose kursuose buvo užsire-gistravę apie 800 klausytojų. Jų tarpe buvo tik 7 lietuviai.

Sodaliečių sekretorė Antanina Arlauskaitė turėjo operaciją. Sveiksta.

Kun. Juozas Petrauskas iš Brockton, Mass. rugpjūčio 29 die-ną atsivežė altorius ir "Palangą" ir juosius savaitės laiko apgyven-dino sodalietčių vasarnamy.

Sekmadienį, rugpjūčio 28 die-ną, LRKSA Nauj. Anglijos apskri-tis turėjo bertaininį suvažiavimą, kuris įvyko šv. Pranciškaus parapijos svetainėje. Atstovų bu-vo iš devynių kuopų. Entuzias-

tingoj nuotaikoj visi atstovai pa-siryžo stoti į darbą, kad prirašius daugiau narių. Be susirinkimo, pp. Venčių rūpesčiu visi dalyviai buvo pavaišinti. Apie 6-tą val. kai kurie atstovai nudundėjo į "Palangą," nes tą dieną ten įvy-ko Cambridge lietuvių parapijos piknykas.

Mūsų klebonas, kun. P. M. Ju-ras neturėdamas prie klebonijos jokio kiemo, bites laiko ant kle-bonijos stogo. Bitės buvo susis-pietę tvoroje prie Franklin ir Common gatvių. Klebonas suži-nojęs nuėjęs susisėmė ir parsine-šęs sulėido į avilį. Dabar turi tris bičių spiečius. *Aušrelė*

JUOZAPO MARIJOS VILOS MOKYKLA

Prie kelio tarp Philadelphiajos ir Trentono yra graži Juozapo Marijos Vila.

Ziūrint iš vilos į apylinkę, ma-tai gražų gamtos vaizdą. Lygu-ma kalvomis išvingiuota, ant kal-vų ūkiai, ar miškeliai, tarp jų platus laukai, ganyklos. Ten to-liau dangus jungiasi su tolimais ūkiais, ar miškais. Apylinkės žė-mės ūkio farmos ir produktai pa-našūs Lietuvos ūkiams, išskyrus kornus, kurių čia sėjama nema-žai. Tai vienoj, tai kitoj vietoj matyti ramiai ganosi gyvuliai, tik jų nevaiko nei botagai, nei pie-menų šauksmo garsai, bet saugo-mi vielų tvoromis. Bendrai, Vi-los gamta labai primena mūsų tē-vynę—Lietuvą.

Miestuose gyvenantiems lietu-viams vila yra tinkamiausia vie-ta poilsiui ir pasigėrėjimui apy-linkėmis, kurios primena tuos laukus ir ūkius, kuriuos senes-nieji lietuviai, ar jaunųjų tėvai-liai yra aplėdę. Žodžiu—Vila į-domi kiekvienam lietuviui, ir tat, kas jos nėra dar matęs, turi ten nuvykti ir pasidžiaugti Lietuvos krašto prisiminimu, ar jos atvaiz-davimu. Vila įdomi ir tuomi, kad ją valdo lietuviškos Šeserys Kazimierietės; tuomi — kad jų high school auklėjama katalikiš-koji-lietuviškoji dvasioj būsimos veikėjos, lietuvių tarpe kultūros nešėjos lietuviškos.

Toj mokykloj sąlygos labai pa-togios ir lengvai prieinamos, ta-čiau lietuvių iki šiol tinkamai ne-įvertinta nei tos sąlygos, nei pats moksas. Auklėtinii lietuvių mokykloj tiek yra mažai, kad Se-serys, jeigu lietuvių daugiau į mokyklą nestos, pasiryžusios y-ra priimti ir kitatautes. Dauge-lio manoma, kad Vilos mokyklą baigusios mergaitės skiriamos vienuoliškam gyvenimui. Tai ne-tiesa. Viloj duodama high school bendras valstybinis programos mokslas. Baigusios mokyklą laisva valia pasirenka sau tinka-mą gyvenimą.

Reikėtų lietuviškas rimčiau pagalvoti pasinaudoti lietuvių in-telektualėmis pajėgomis ir gali-mybėmis dukreles tinkamai iš-auklėti.

Rugsėjo mėnesio bėgyje galu-tinai apsispręskite ir siųskite sa-vo dukreles pas Seseles šiuo ad-resu: *Sisters of St. Casimir, Villa Joseph Marie, Newtown, Pa.* Mokykloj mokslas prasidės rugsėjo 6 d.

Lietuviai, duokit mokslą savo vaikeliams, kad jie neatsiliktų kultūroj nuo kitų, duokit mokslą lietuvių mokyklose, kad jie įgy-tų katalikiškos-lietuviškos dvasios. *Kun. Pr. Vasiliauskas*

IR BITES MĖGSTA DŽIAUGSMA IŠREIKŠTI ŠOKIU

Mokslininkams gyvūnų pasau-lyje tenka pastebėti naujų reiš-kinų. Taip dabar Muncheno prof. von Fritschas ilgai stebėjo bičių gyvenimą ir pagaliai išaiš-kino, kad bitės mėgsta šokti. Tai jis apibūdina bendru brožu, kad visi gyvūnai po tam tikros nuo-taikos mėgsta išreikšti savo dvasios būseną šoku.

Kad geriau pasisektų bičių šo-kius susukti, prof. Fritschas pa-rėngė tam tikrus lizdus bitėms,

PHILADELPHIA, PA.

Atletams Sutiktuvių Vakariene

Įvykusiame Lietuvių Biznierių ir Profesionalų Sąryšio susirin-kime, rugsėjo 1-mą, vienbalsiai nutarta surengti grįžusiems ate-ltams iš Lietuvos šaunią ir ska-niųjų sutiktuvių vakariene, spalių (Oct.) 12-tą dieną, tai yra Colum-bus Day, vieton pirmiau skelb-toms rugsėjo 28 d. Sutiktuvių po-kyllis įvyks naujai išpuoštoje Lie-tuvių Muzikalėje Salėje.

Dalyvaus ir kalbės tik ką grįžę iš Lietuvos mūsų jaunuoliai at-letai apie Lietuvos Pirmoje Olim-piadijoje laimėjimus, įgytus išpū-džius ir vėliausias žinias iš tē-vų krašto. Jie važinėjo po pla-čiąją Lietuvą. Todėl bus labai malonu išgirsti jaunosios Ame-rikos lietuvių kartos pasiuntinius, matytas ir girdėtas naujienas iš tenykštinio gyvenimo.

Be atletų kalbės ir kiti garbin-gi svečiai ir lietuviams artimi draugai. Tam iškilmingam įvy-kiui bilietus galima įsigyti iš-anksto pas Sąryšio valdybos na-rus: A. Kaniušį, C. S. Cheleden, Fr. Pūką, K. Dalbuką, P. Bilii-ną, A. Zavatskį, P. Geležinį, S. Buivydą, J. Gudžį ir pas kitus į-galiotus asmenis ir organizacijas. *Fr. Pūkas*

LIETUVA KELIANTI SAVO VIDAUS PRAMONĘ

"Der Ost-Europaeische Volks-wirt" Nr. 22, VIII, 11 atspaudė straipsnį "Gdynė ir Klaipėda," kuriame rašoma, jog ekonominės liepos mėn. Lietuvos Lenkijos derybos esančios nutrauktos ir atidėtos rugpjūčio mėnesiui.

Lenkų pasiūlytos prekybos mai-nų sąlygos lietuviams pasirodžius permenkos, kad dėl jų būtų verta veikti visam ekonominės su-tarties aparatui.

Ir lietuvių viltyts dėl lenkų ža-liavų tiekimo Klaipėdos medžio pramonėi nevykusios. Lenkai norėję panaudoti Klaipėdos uostą savo apdirbtoms medžio pramo-nės prekėms siųsti. Jų pačių Gdynės uostas tik 1938 m. pirmą pusmetį buvęs pritaikintas miš-ko medžiagos eksportui. Pirmiau-gi jų buvusi eksportuojama per Dancigą. Atrodą, kad pasiskirs-tymas darbu nekaip vyksias tarp tų trijų uostų.

Klaipėda pastaruoju metu la-bai žymiai padidinus savo pra-monę. Jei 1933 m. ten buvusios tik 171 imonės, tai 1938 m. jų skaičius pakilęs ligi 183, o ben-dras darbininkų skaičius padidė-jęs nuo 7,667 ligi 10,339. Vien tik paskutiniaisiais metais jis pa-didėjęs 16,7 proc. Daugumas dar-bininkų, būtent, 8,225, dirbė imo-nėse, turinčiose daugiau kaip 50 tarnautojų ir darbininkų.

Galima ešą konstatuoti, baig-damas rašo laikraštis, kad Lietu-va susirūpinusi savo vidaus pra-mone. Pirmoje eilėje daug ešą kreipiama dėmesio į Klaipėdos kraštą, kur pramonės įstatymai ešą labai panašūs į Weimaro vo-kiečių respublikos įstatymus. *G. K.*

Sąžiningas Mokėtojas

Pas vaikų vežimėlių pardavėją už-ėina piliėtis.
— Aš norėčiau sumokėti paskutinę ratą už dukters vežimėlį.
— Na, o kaip dukrelėlė sekasi.
— Ji šiandien ištekta.

AMERIKIEČIO STATYTA MOKYKLA LIETUVOJE

Lietuvoje yra viena mokykla, lai bei rašomosios lentos. Gre-tai mokyklos iškastas arzetinis su-linys, pompuoja vėjo turbina (taip pat amerikoniška). Gri-dvys pusrūsy ir koridoriuose—tam tik-ų plytelių, klasėse ir gyvena-muose kambariuose—amerikoniš-ko klevo. Langai pakeliami, va-sarą išimami. Mokyklos statyba kaštavo Radziuknui apie 70,000 litų, ir 10,705 litus darbas už-baigti pridėjo Alytaus apskrities savivaldybė.

Kurnėnų mokyklos pastatymu Radziukynas pasistatė sau gražų paminklą.

WORCESTER, MASS.

Amerikos Legijonierių Seimas

Mūsų mieste per tris dienas (rugsėjo 18-19-20) Amerikos karų veteranai turėjo savo kon-ventaciją. Sesijas turėjo Soldiers Memorial Auditorium, kuri ka-tik pabudavota ir yra didžiausia svetainė visam mieste.

Jei neskaityti priimtų rezolucij-ų, kuriose skelbiama griežta kova visokių formų fašizmui ir bolševizmui, konvencija niekuo ypatingu nepasižymėjo.

Iš karo veteranų, kaip sudren-dusių ir karuose užgrudintų vy-rų, taip pat ir iš jų konvencijos daug kas tikėjosi gražių ir kilnių darbų. Bet veteranams išvykus į namus, baigėsi ir atminimas apie jų konvenciją.

Šeštadienį, rugpjūčio 20-tą įvy-ko veteranų paradas didžiomis miesto gatvėmis. Minių minios žmonių susirinko parado žiūrėti. Gatvėse spūstis buvo nesvietiška. O vagišiams tai buvo tikra šiena-piūtė. Vagišiai išskraptė net iš moterų kojinių dėšimtinės, o ka-jau kalbėti apie vyrų kišenes ir paliktus tuščius namus. Iš kai-kurių namų vagys išnešė ką tik pajėgę. Vertėtų iš tokių įvykių pasinaudoti. Bet ar tai pirmiena?

Biznieriiai ypač daug tikėjosi iš šios konvencijos. Bet, sako-esti.

SKAITYKITE GERAS KNYGAS

Mes Rekomenduojame, Kad Kiekvienas Lietuvis Savo Knygyną Papildytų Šiomis Knygomis:

NUSISYSPOK!
Surašė J. K. M. Tai yra puiki, rinkinių juokų knyga. Ja nusipirkę nesigailėsite, nes tai reitenybė mūsų kalboj. Nepamirškite, kad tai ne vienas skaitymui tokia knyga su tokiais juokingais nupasakojimais. Pakartotinai teks tą knygą susisiekti ir iš naujo skaityti. Atspausdinta ant puikiausios popierės ir įrasta gražiais apdarais. Jų randasi 160 įvai-rių įvairiausių juokų. 150 didelių puslapių. Iki šiol buvo parduodama po \$1.00, dabar beveik visu trečdaliu nupiginta ir parduoda tik už 70 centų.

VALGIŲ GAMINAMIS IR NAMŲ PRIŽIURĖJIMAS
Šeiminkė! Jeigu jūs norite gaminti gerus valgius, gėrimus ir gerai šeiminkauti, įsigykite šią knygą. Šioj knygoj yra nurodymai, kaip pagaminti visokias sriubas, mėsas, daržoves, kiaušinienes, pyragus ir pyragėlius, pajus ir pudingus, žuvis, duonas, konservus, prezervus, paukštienas, prieskonius; kaip pagaminti vyną ir midų; ir kiti naudingi paaiškinimai. **Kaina \$1.00.**

KATEKIZMAS Anglų ir Lietuvių Kalbose
Parašė kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas. Ketvirtoji lai-da. Kadangi mūsų išvėjios vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms praeina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvūčiai. **Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.**

DIEVE, PASIGAILĖK MŪSU!
Karas! XX-jo amžiaus karas ant žemės, ore, jūtosė. Durtuvų grumtynės, puodini gazi, lėktuvų pašovimas, artilerijos grausimai, žmo-nių susprogdinimas ir kitos oro baisenybės vaizdžiai aprašyta W. T. Scanlon'o parašytoje ir 1-ja premija Amerikoje apdovanotoje karo apy-kaže "DIEVE, PASIGAILĖK MŪSU!" (God, Have Mercy on Us!) 400 pusl. Gražūs, tvirti apdarai. **Kaina tik \$1.00.**

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS KRONIKINĖS KNYGOS
Surinko ir išleido kun. A. Milukas. AMERIKOS LIETUVIŲ KRO-NIKA 1868—1893 m. 300 pusl. Popierės apdarais \$3.00. b) AMERI-KOS LIETUVIŲ PROFESIONALŲ IR KRONIKA. Du tomai. 476 pusl. Popierės apdarais \$4.50. c) SPAUDOS LAISVĖ IR AMERIKOS LIETUVIŲ ORGANIZUOTOS SUKAKTUVES. Anta laida. 782 pusl. Popierės apdarais \$5.00.

ANGLISKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS
Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliskai susikalbėti. Žodynelis turi arti pustrėčio šimto puslapių, nailgo formato, parankus nešiotis kišeniuj ir kiekvienam reikale naudotis. **Kai-na \$1.00.**

TIKĖJIMO SKYDAS
Kristaus mokslo pagrindai ir atsakymai į priekaištus. Kun. J. Zi-danavičiaus. 389 puslapių. **Kaina 85c.**

SV. MISIOS, vaikams.
Žodžius ir melodijas parašė Seirijū Juozas, harmonizavo Al Kač-nauskas. **Kaina 10c.**

DAIDYSIS SAPNININKAS
Žymiai patobulinta II-ji laida. Išaiškina įvairių sapnų reikšmę. Ilus-truotas daugybė paveikslų-paveikslėlių. **Kaina 75c.**

Reikalaukite "GARSO" ADMINISTRACIJOS P. O. Box 32 Wilkes-Barre, Pa.

DAINUOKIM
"Garsas" išleido vadina-mus "SONG SHEETS" su daugeliu gražių lietuviškų ir amerikoniškų dainų, ku-rios yra tinkamos dainuoti bankietuose, krikščinyse ir visokiuose suėjimuose. Ke-turių puslapių 36 dainos. **Kaina 5 centai.** Imantiems daugiau didelė nuolaida. Užsakykit tuojau.
"GARSAS"
73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

JAUNIMO KAMPĖLIS

ISBĖGUSI KAIMO MERGELE

Aš pasikinkęs žirgą,
Žagrėn plunksną irišęs,
Varysiu ilgą vagą,
Tam darbu pasiryžęs!

Vaikščiujau kaime, mieste,
Gyvenimą pažinti;
Draugišką ranką tiesti,
Ir širdį išdalinti...

Mačiau gražią mergelę,
Bet... truputį išdykusi;
Mieste ieškančią laimės,
Kaime namus palikusią...

Jos daugiau nematysiu,
Vien tik sapne sapnuoju,
Ir gaila man, kad mindo
Jaunystę sau po kojų!...

Sese, ne įsakymą,
Ne pamokslą išdrožiu,
Tik atnešu iš kaimo,
Melsvų vosylų, rožių!...

Grįžk, sese, kur gyvenusi,
Ravėti, gėles, rūtas!
Tavo mama pasenusi,
Tėvelis ir nedrūtas...

Už viską dovanosim;
Mama, broliu, aš;
Užaugęs vėl aukso kasos,
Ir laimę tau atneš!...

Čia žėrinti saulutė,
Miesto triukšmas nedunda,
Čia vasarojaus piūtė,
Laukuos' siela atbunda!...

Išbėgus mergužėlė,
Ar užsieni ar čia,
Sugrįžk, kol vasarėlė,
Ruduo atbėga riščia!...

KŪDIKIO MALDA

Dar esu mažytis,
Nedaug nusidėjęs,
Kalbu šią maldele,
Rankeles sudėjęs!

Dievulėli brangus,
Leisk man neprazūti,
Bet sveikam užaugti,
Blaivininku būti!...

Ir prašau Aukščiausi,
Varguos' man padėti,
Kad visas pagundas,
Galėč nugalėti!...

Leisk Tavo galybę,
Žemėje suprasti,
Ir margam pasauly
Laimę sau atrasti!...

Vikt. Tatarėlis

ATLYGINTA GERADARYBĖ

Senose kapinėse stovėjo didžio ir garsaus žmogaus paminklas. Tas paminklas buvo padirbtas iš brangaus baltojo akmens—marmuro, bet buvo apleistas ir užmirštas. Giminės ir gentys didžio žmogaus seniai buvo išmirę, o jų aniniai buvo užmiršę jo darbus ir nuopelnus ir jį patį. Niekeno nelankomas, neapžiūrimas marmuro paminklas pradėjo aizėti, trupėti ir griūti.

Tai pamatęs vijokšlio medis, kuris netoli paminklo augo, pasigailėjo ir pasilenkęs savo lapais pridengė visas laiko dantimis išgrautas marmuro žaizdas. Tuomet prasivėrė lūpos didžio žmogaus paveiklo, kurį vaizdino paminklas, ir kabilo:

— Būki palaimintas, gerasai medeli, tavo darbas bus per amžius neužmirštas. Tavo lapai puos paminklus visų didžiųjų ir garsiųjų žmonių!

Ir taip dėjosi. Netrukus didžio žmogaus paminklas buvo gyvųjų atrastas, jie pamatė kokį gerą darbą buvo atlikęs vijokšlis, ir nuo to laiko pradėjo puošti vijokšliais paminklus garsiųjų žmonių.

Svetimybų Priešininkė

Mažytė merytė mokosi poterių.
— Mamyt, ką reiškia "amen".
— Tai maždaug—baigta.

Kita vakarą mergaitė kalba poterių:
— Ir neversk mus į pagunda, bet gelbėk mus nuo pikto. Maždaug baigta.

Tavo Rūpesčiai

— Nežinau, sūnau, kas man su tavim daryti, kad tu vis meluoji. Kai aš buvau tavo metu, niekados nemeluočiau.

— O kiek turėjai, tėtė, metų, kai pradėjai meluoti?

Dėlko Ne?

Gdytojas: Matau, tamsta šį rytą daug lengviau kosti!
Ligonis: Dėlko ne? Per kiaušą naktoj kėsėjai ir jau pripratau!

A TRIP TO LITHUANIA

By L. T. DU BOIS

(Mr. L. T. DuBois, American journalist sailed to Lithuania on M. S. "Gripsholm" July 1, 1938 with the Lithuanian excursion.)

Now that most of Europe has been travelled over, one seeks a land beyond the beaten path, where the novel may supercede the banal. Such a country is Lithuania. It has recently been brought to attention by the arrival in Kaunas from the United States of the team of 25 boys and one girl, of Lithuanian extraction, for participation in the local Olympic games. These athletes made a good showing. Some of them may represent Lithuania in the Olympic games to be held in Finland in 1940.

In this Baltic republic an unknown language lends piquancy, and the American never feels himself to be a stranger. Upon hearing of their relatives scattered throughout the States, he suspects the Lithuanians are "one of us," and receives every courtesy from this handsome, blond race. He notes their instinctive remembrance and absence of rowdiness. Myriads of flowers, old houses with artistic wood carving and steep, sloping roofs, together with windmills and roadside crosses, give the landscape and indefinable charm. There is the bright green of the meadows, the deeper colour of the trees about the farmsteads, the black green of the forests of tall pines. These were the woods loved by Mickiewicz, the great Lithuanian poet.

Farm animals and flocks of geese straggle about the barn yards, and the gardens of the country homes are a riot of brilliant flowers. Here and there horses work or graze in the fields, or stop to quench their thirst at the river banks. From the tiny window in an attic roof, a child may raise its golden head. And the bird lover can discover quiet retreats where the nightingale's song is heard. The food is well cooked and tasty; with fresh, delicious bread, butter and eggs, and unique, national beverages. As to quaint customs—apart from the folk songs and dances—there are rites still held on Rambynas Hill in memory of the ancient worship of Perkūnas, God of Thunder, and other pagan deities. Kaunas, the provisional capitol of the nation, has grown from a small town to a busy metropolis of 140,000. In striking contrast to the "White Swan," its ancient and stately town hall, it has modern theatres, moving picture houses and apartments. And in one of the new museums are paintings of scenes from the days when Lithuania's borders extended from the Black Sea to the Baltic.

The principal boulevard, the Laisvės alėja, has good shops and a constant stream of vehicles and pedestrians. A stroll there or along the river banks affords an enlivening and ever changing scene. American cars are noticeable, yet there are also droschies like those in Russia. Indeed, Lithuania has the fascination of Russia; together with the comfort and gaiety of democracies. Considerable English and Russian are spoken, and German is generally understood. The music is of the best, and in the late evening there are entertainers in the dining rooms of the leading hotels.

Proud of their independence regained, at the close of the World War, Lithuanians hastened home from the far corners of the earth. The insignia on their coats and elsewhere is of an armoured knight on horse back. This represents a messenger who, in lygone days, carried the alarm at night of the outbreak of war. Today the light at the unknown soldiers' grave casts its reflection in the hearts and minds of the people, and is the shrine of their deep rooted nationalism. They recall former sufferings under alien rule when mothers, seated at their looms, dared defy the conquerors' edict and teach their children the native tongue. They support a large army to maintain the freedom purchased at such terrific cost.

From the port of Klaipėda, steamers ply to resorts among the sand dunes and pine groves of the Kopus district. There fishermen with odd skiffs add to the uniqueness of the scene. At Nida Thomas Mann has a home. And one can travel in the opposite direction by bus and enjoy the bathing in lively and beautiful Palanga. From Kaunas which, by the way, lies at the confluence of the Neris and Nemunas rivers, countless busses leave for as many places. River boats take

excursionists through beautiful scenery, passing bathers in the water and churches nestled among the crests of verdant hills. One red building along the river is that of the oldest Christian church.

In Lithuania the tourist, whether he is artist, writer, lecturer, or business man, finds romance and lives inexpensively in a civilized land. One may arrive there by train through Poland and Germany; or by excursion from New York under the escort of Walter Mučinskas of the Swedish American Line. Lithuania is a country where one has an enjoyable, an interesting and refreshing visit, and from which one departs with the pleasantest of memories and the knowledge that the expense of the journey has been amply repaid.

PASAULINĖS PARODOS REIKALAI

New York, rugpjūčio 30.—Ryšy su Lietuvos Generalinio Komisararo atvykimu, Pasaulinės Parodos pirmininkas, p. Grover Whalen, suruošė užkandžius (Luncheon) Lietuvos atstovams pagerbti.

Dalyvavo Lietuvos įgaliotas ministras p. Žadeikis, Lietuvos generalinio komisararo p. Avietėnaitė, Lietu os generalinis konsulas p. J. Budrys su poniu. Iš Parodos Komiteto, be jo pirmininko, dalyvavo admiralas W. H. Standley, Statybos skyriaus šefas architektas p. S. Voorhees, p. Albin E. Johnson, Parodos Federalinis pakomisararas, p. Charles Spollard, p. Holmes, ir visų skyrių vedėjai. Parodos automobiliu, p. A. E. Johnsono lydimi, Lietuvos svečiai buvo atvežti iš Generalinio Konsulato į Parodos vietą. Administracijos Rūmai buvo pasipuošę visų valstybių parodos dalyvių vėliavomis, o prie svarbiausio įėjimo, didelėmis J. A. V. ir Lietuvos vėliavomis. Prie įėjimo svečiai buvo pasitikti garbės sargybos.

Laikė pusryčių Parodos Pirmininkas, p. G. Whalen, trumpa kalba pasveikino svečius: Lietuvos Ministerį, generalinį komisararą ir generalinį konsulą su poniu ir pareiškė savo pasitenkinimą Lietuvos dalyvavimu parodoje. Jis daug gero žinąs apie darbščias Baltijos valstybes, sunkiai iškovojusias savo laisvę: J. A. V. itin brangina dalyvavimą tokių, nors ir mažų "autų", ir labai įvertina Lietuvos pasiryžimą dalyvauti New Yorko Pasaulinėje Parodoje. Iš pradeto darbo ir pasikalbėjimo su atvykusiu Lietuvos generaliniu komisararu jis darąs išvadą, kad Lietuva tinkamai suprato būsimos parodos dvasią ir tikslus ir puikiai reprezentuoja savo šalį. Jis pažada generaliniam komisarui savo ir atsakingų Parodos vedėjų pilną kooperaciją ir pagalbą ir palinkį jam sėkmingos darbuotės.

Lietuvos Ministeris p. Žadeikis padėjojo šeimininkui už iškilmingą malonų priėmimą ir už pagerbimą vėliavomis ir garbės sargyba. Lietuva su džiaugsmu priėmė pakvietimą dalyvauti Pasaulinėje Parodoje, stengsis Parodoje pasirodyti kuo geriausiai ir mano, kad ir pati daug ką galės joje pasimokyti.

Federalinis pakomisararas, p. C. Spollard savo žodyje taip pat pasveikino p. lę M. Avietėnaitę. Be to pareiškė: "Mes Amerikoje taip pat turime moterį parodos komisararą—Darbo Sekretorę Kabinete.

Miss Frances Perkins, kuri nuoširdžiai sveikina Lietuvos generalinį komisarą kaip vienintelę svetimsalę moterį komisararą ir linki jos kraštui ir jai geriausios kloties besiruošiant prie Parodos."

P. lę M. Avietėnaitė padėjojo p. G. Whalenui už malonų sutikimą ir visai Parodos vadovybei už parodytą nuo pat pradžios didelį palankumą. Lietuva neatėnanti į Pasaulinę Parodą konkuruoti su didelėm valstybėm—tai ne jos uždavinis. Ji supranta Parodos tikslą kitaip: kiekviena valstybė turi galimai tiksliau atvaizduoti savo kraštą, tokiu koku jis tikrumoje yra ir parodyti kas jį charakterizuoja. Tokio tikslo Lietuva siekė Paryžiaus Parodoje ir rezultate Lietuva gavo daugybę pagyrimų ir premijų (prizų), tarp jų patį aukščiausį pažymėjimą (grand prix) už savo skyriaus sutvarkymą. Kaip Paryžiuje taip ir New Yorke, Lietuvos Paviljonas nebus prigrūstas visokių prekių, bet bus atsiveigta perdėm į kokybę o ne kiekybę.

Pirmam aukšte planuojama garbės salė, kur dideliais muralais žymių Lietuvos dailininkų pagumintais, bus atvaizduota Lietuvos praeitis. Tos salės gale bus didelis žemėlapis, vaizduojantis Lietuvą jos didžiausios galybės metu, kuomet jos teritorija siekė nuo Baltijos iki Juodųjų Jūrų. Svarbiausioje vietoje bus milžiniška Vytauto Didžiojo stovykla. Tam pačiam aukšte bus atvaizduota atgimusios Lietuvos kultūrinė raida, jos organizacinis gyvenimas ir tt. ir taip pat bus turizmo ir sporto skyriai.

Visas antras aukštas pavadamas Lietuvos žemės ūkiui, pramonei ir prekybai. Per "Lietuvos Dieną" bus inscenuotos "Pabaigtuvės," kur žiuovras galės susipažinti su mūsų, kaip žemės ūkio krašto, liaudies dainomis, šokiais ir papročiais. Lietuva duos savo dirigantą ir šokių instruktorių, o pačią programą įvykdyti tikisi gauti pagelbos iš savo tautiečių išvisų. Manoma, kad chorų sudarys apie du tūkstantčiai dalyvių ir be to bus keli šimtai šokėjų. P. lę Avietėnaitė baigė savo kalbą: "Dar kartą dėkoju už nuosirdų priėmimą ir visokeriopą bičiulišką pagalbą, kurią jau turėjau progos patirti iš Parodos vadovybės. Deja, man pačiai čia teks būti tik trumpą laiką. Man nesant, visos pareigos atiteks Užsienių Reikalų Ministro Įgaliotiniui, Lietuvos generaliniam konsului p. J. Budriui, kuris vykdys toliau visus Pavilijono statybos ir kitus vietos darbus, susijusius su Lietuvos dalyvavimu šioj puikioj Pasaulinėje Parodoje. Neabejoju, kad tas palankumas, kurį aš čia patiriu, bus suteiktas ir p. Budriui. Po lunčo Parodos užsienių komisararas, p. Johnson, aprodė Lietuvos svečiams visus Parodos darbus.

Pasveikimo Požymis

Ji guli lovoje ir klieda. Temperatūra 40 laipsnių. Gdytojas ir vyras stovi šalia lovos ir nuliūdę stebi ligonę. Staiga ligonė pradeda šaukti: — Šalin, niekše. Aš tave pasmaugsiu. — O, Dieve, kaip gerai,—sako vyras atsidedęs.—Ji mane jau pažįsta...

"GARSO" KATALOGAS

MALDAKNYGĖS

DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—minkštos odos aparais.	1.75
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—baltais aparais.	1.75
ANIOLAS SARGAS—juodos odos aparais.	1.50
DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—juodais aparais.	1.25
ANIOLAS SARGAS—juodais aparais.	1.25
MALDŲ VAINIKĖLIS	.70
MALDŲ RINKINĖLIS—prastais aparais.	.40
NOVENA PRIE SV. TERESĖS, MAŽOSIOS GELELĖS.	.05
NOVENA PRIE SV. FRANCISKAUS ASIŽIEČIO.	.10

LRKSA NARIŲ ŽENKLELIAI

MOTERIŠKI, paukuoti.	\$1.00
VYRIŠKI, auksiniai.	1.50
VYRIŠKI, paukuoti.	1.00
MOTERIMS SAGUTES	1.50
ŽIEDAI, 10 kt.	7.50

DRAMOS IR KOMEDIJOS

TEODOLINDA, 1 veiksmo komedija.	25
ERSKĖČIU TAKU—Mačiūlo	75
RYTŲ SVĖČIAS, drama 4-rių aktų	.50
VYSNIŲ SODAS—A. Čekovo 5-kių veiksmų komedija.	.40
LAISVĖS KOVOTOJAI—K. Gaigalo	.25
DANGUS BRANGUS—2-ju aktų komedija	.20
DOLPELIS MINISTERIJOJ "ARNAUJA"—Monologas	.10
EMĖS IR KALBEK	.20
GEGUŽĖS SVENTĖ, 1 veiksmo drama	.40
MONOLOGAI: Teatras ir Dekoracijos ir Masgėlis Nepadėjo	.15
MONOLOGAI: Blaivininkų Pirmininkas, Ant Vienių Pečių, Simas Oratorius	.15

IVAIRIOS KNYGOS

TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS. Parašė kun. S. Draugelis	.10
KATALIKŲ BAŽNYČIOS ISTORIJA, 287 pusl. Kun. A. Waplerio	.50
MSU DIRVA—skaitymo knyga. Sutaisė M. Vasiliauskas ir J. Matulevičius	.15
TEVYNĖS SARGAS—Spaudos draudimo laikais ejęs Tilžėje liet. katalikų laikraštis (Nr. 9—10, 1903 m.)	.10
REGĖJIMAS, pasaka—Boleslavo Prūso ir ANT OLIMPO, legenda—H. Šinkevičiaus	.05
PASAKOJIMAS ANTIANO TRETININKO—Vyskupo M. Valančiaus raštai. Naujas išleidimas	.10
40 ATVIRUKŲ: Lietuvos valstybės miestų ir pilyų ženklai ir gerbai.	.45
BAŽNYČIOS ISTORIJA	.75
TIESOS AIDAI (Paskirtosios Valstybės)—Kun. P. Saurausičio	.15
SŪC. JEZAUS VARDŲ DR-ŲJIS STATAI—Kun. P. Saurausičio	.45
PIRMASIS AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ KONGRESAS	.05
PROZAIŠKI RAŠTAI, 120 pusl. Kun. A. Burbos, II tomas.	.25
OZKABALIŲ DAINOS. Surinko Dr. J. Basanavičius. II dalis.	.50
KRIAUCIUS MOTIEJUS—dialogas	.25
SCENOS IVAIRUMAI—kelios komedijos.	.40
ATSARGIAI SU UGNIMI	.10
APIE APDRAUDĄ	.05
EUROPOS ISTORIJA	.50
KRAZIŲ SKERDYNE	.05
KRUVINA REVOLIUCIJA AR RAMUS KULTŪROS DARBAS?	.05
KŪDIKIŲ AUKLETOJA (Kun. P. Saurausičio)	.10
LIEUVIAI KATALIKAI IR KITOS SROVĖS	.10
LIEUVIŲ DEMONSTRACIJA	.20
LOGIKOS EVOLIUCIJA	.05
LAISVĖN BEZENGIANŲ	.75
NAUJOJI VALDZIA	.50
PRAMONINĖS DEMOKRATIJOS PAGRINDAI	.10
PASAKOJIMŲ SOCIALIZMĄ	.10
RŪTELIŲ DARZELIS. Pamokinimas kaip žolynai auginti.	.20
RAMBŲNO TEVYNĖJE	.35
RAKTAS SVEIKATON IR LAIMĖN	.25
SOCIALIZMAS IR KRISČIONYBĖ	.15
VIENYBĖJE GALYBĖ	.15
ANYKŠČIŲ ŠILELIS, eilės	.10
PAVASARIO BALSAS—Maironio	.40
TEVYNĖS KELIAIS (Lūdo Giros eilės)	.35
LIEUVIŲ LENKŲ UNIA	.35
ŽIDU SAULA, 218 pusl. R. L. Stevenson	.35
BROLIAI, PIRMYN TIESOS KELIŲ	.05
RUDENS AIDAI, eilės, Adomo Jakšto	.15
NE TIK KOMUNIZMAS, parašė Udarnikas	.05
SOCIOLOGIJA, parašė prof. kun. Šaulys	.10
ISPAZINTIES PASLAPTYS. Vertė B. Kasaitis	.15
MARIKĖ, parašė Vargšas	.05
SAVASTIES PRINCIPAS IR REVOLIUCIJA. Parašė dr. S. Sultė	.10
EKSPRESIONIZMAS DAILEJE IR POEZIJOJE. Parašė A. Jakštas	.05
KAMO LAVINIMOS KLAUSIMAS LIETUVOJE. Parašė K. Dneika	.05
LABDARYBĖS TVARKYMAS KITUR IR LIETUVOJE. Kan. K. Paltarokas	.05
ZEMĖS SAVASTIS TEOLOGIJOS SUPRATIMU. Parašė Dr. J. Maculevičius	.05
KUNIGAS JONAS BALVOČIUS-GERUTIS. Parašė A. Jakštas	.05
NUSKENDIMAS TITANIKO	.10
TOMAS AKVINIETIS, jo gyvenimas, raštai ir metodas. Parašė Dr. M. Reimis	.10
JO MALONYBĖ NAUJAS ŽEMAIČIŲ VYSKUPAS PRANCISKUS KAREVIČIUS. Suredagavo kun. A. Dambrauskas.	.10
Z. KRASINSKIS. Parašė P. Kravas	.05
"KRYŽEIVIS," 4 aktu istoriška tragedija	.20
SUVENYTŲ VALSTIŲJŲ PREZIDENTAI IR KARĖS	.10
PRADĖDAMOSIOS ARITMETIKOS VADOVELIS. Sutaisė M. Šalčius	.20
ZINOMASIS IR TIKĖJIMAS FIZIKOJE. Iš rusų kalbos vertė J. Masiliūnas	.05

MUZIKA

LIEUVOS HIMNAS	.35
ADVENTO IR KALĖDŲ GIESMĖS (J. Žilevičiaus)	.25
MOTERŲ SAJUNGOS HIMNAS, duetas (A. Aleksio)	.50

VAIKŲ IR JAUNIMO LITERATŪRA

KATEKIZMAS—Kun. Kulikausko	.35
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis I.	.30
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis II.	.40
TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS	.15
BROLIUKŲ DOBILĖLIŲ, patarimai ir pamokymai mūsų vaikams. Iš vokiško perdirbo Krupanas	.10
VAIKŲ PASIKAITYMAI, sakmės, apsakaitės ir pasakos. Sutaisė B. R-tė	.05

PASTABA: LRKSA nariai, kurie priklauso žemynoms, kurių kiti nariai gauna organa, gali pasirinkti sau knygų iš šio katalogo nurodytomis kainomis. Knygas, skelbiamas atskirai, galima gauti tik už pinigų (cash), dėl to, tokių knygų vieton organo nereikalaukite.

"GARSO" ADMINISTRACIJA

73 E. South St., P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

ANGLIŠKAI LIETUVIŠKAS ŽODYNELIS

Surinkti visi reikalingiausi žodžiai, kuriuos išmokus lengvai galima angliškai susikalbėti.

Žodynelis turi arti pustrčio šimto puslapių, pailgo formato, parankus nešiotis kišenių ir kiekvienam reikale naudotis.

Kaina 1 Doleris

"GARSAS," P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

NAUJI MUZIKOS, DAINŲ IR GIESMIŲ KŪRINIAI

"Garso" Administracijoje Galit Gaut Naujos Gražios Muzikos, Dainų ir Giesmių.

VANAGAČIO DAINOS

- MARGUCIO DAINOS (III dalis). 49 dainos išleistos mažos knygelės formate. Visos dainos linksmos, gražios ir tinka dainuoti kiekvienam suėjime. 25c.
- DAINUOK. Pradžios mokykloms labai lengvutės dainelės. I ir II dalis. Tinka ne tik vaikūčiams, bet ir paaugėjusiems. 50c.
- MARGUCIO DAINOS (II dalis). 70 dainų su piano pritarimu. Kiekvienas, kuris moka bent kiek pianą skambinti, ras šioj knygoj sau malonumą. Lengvutės, komiškos ir patriotingos dainelės. 2.00

NAUJI GIESMYNELIAI

Zodžius ir melodijas parašė SEIRIJŲ JUOZAS

- ADVENTO IR KALĖDINĖS GIESMĖS. Harmonizavo J. Žilevičius (34 giesmės) 50c.
- GAVĖNIOS IR VELYKŲ GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (30 giesmių) 50c.
- GEGUŽĖS MĖNESIO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (28 giesmės) 35c.
- SVENC. SAKRAMENTO GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas (9 giesmės) 15c.
- BIRŽELIO MĖN. GIESMĖS. Harmonizavo Al. Kačanauskas. (36 giesmės) 50c.
- GIESMĖS Į DIEVĄ. Harmonizavo Al. Kačanauskas (18 giesmių) 25c.

ANTANO BACIULIO MUZIKA

- AUDRA PRIEŠ DIENĄ (solo) 1.00
- ŽVAIGZDUTĖ (solo) ir AUŠTA RYTAS (duetas) 75c.
- OI, DAINOS (solo arba duetas) 50c.
- PIEMENĖLIS (duetas) 50c.
- O LAISVĖ (mįšram kvartetui arba chorui) 50c.
- ARTOJAS (solo žemam balsui ir pianui) 75c.
- MEILĖ (solo balsui, smuikui ir pianui, lietuvių ir anglų kalbose) 1.00
- LIEUVA (solo balsui, smuikui ir pianui) 1.00
- NOKTURNIS (duetas basui ir sopranui) 1.25
- KO VĖJAI PUČIA (keturiems balsams) 50c.
- JONAS IR SIJONAS IR SUKTINIS (solo balsui ir pianui) 75c.

Reikalaukite:

"GARSO" ADMINISTRACIJOJ
P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

SPARNUOTI LIETUVIAI

DARIUS IR GIGĖNAS

Parašė P. JURGELA

TURINYS: Dariaus ir Girėno gyvenimo ir veikimo apžvalga. Skridimas per Atlantą. Soldino miško paslaptis. Žygio atgarsiai pasauly. Dariaus ir Girėno nuo pelnai aviacijai ir mūsų tautai. Poezija apie LITUANI-KĄ. Skridimo rėmėjai ir rėmėjų komitetai.

384 pusl. su 86 paveikslais; tvirti viršeliai. KAINA \$1.50, siunčiant paštu \$1.65

Reikalaukite:

"GARSAS"

73 E. SOUTH STREET
Wilkes-Barre, Pa.

VIETINĖS ŽINIOS

LANKĖSI

Fr. Hill (Aukštakalnis)

Antradienį, rugsėjo 6-tą, lankėsi iš Waterbury, Conn. dr. Fr. Hill (Aukštakalnis) su žmona ir vaikais. Viešėjo pas tėvus Minersville, Pa. ir pakeliu atlankė savo draugus ir pažįstamus Wyoming Klony.

LRKSA 10 kp. finansų sekretorius Augustinas Sakal su šeima iš Philadelphia, Pa., perėitį sekmadienį, rugsėjo 4-tą, viešėjo pas savo gimines Želionius ir Gilius Pittston, Pa.

Sakalo pranešimu, jų kuopa rengia didelį bankietų sekmadienį, lapkričio 13, 1938 m., šv. Kazimiero parapijos svetainėje. Tai bus kaip ir paminėjimas 52 metų Susivienymo sukakties.

10-ta kuopa retai rengia bankietus, bet kai jau surengia, tai visi atmena. I bankietų ketina kviesit ir Pild. Komiteto narius. Rugsėjo 5-tą Wyoming Klony lankėsi iš Springfield, Ill., Juozas Čepulis ir Juozas Trauskas.

Antradienį, rugsėjo 6-tą, lankėsi iš Boston, Mass., didžiausias Amerikos kailinių (furier) firmos I. J. Fox atstovas Bernardas Koraitis. Lietuvių Dienoje, rugsėjo 5-tą, Maryville Parke, Elmhurst, Pa., jis turėjo kailinių parodą.

Phone 7-2224 Dr. Frank E. Rogers, D. C. Chiropraktikas Gydytojas X-ray Specialistas OFISO VALANDOS: 10 A. M. iki 2 P. M.; 6 iki 8 P. M. 68 Second Ave., Kingston, Pa.

LEO J. SINCAVAGE

PAGERBIMO PRAMOGA

Sekmadienį, rugsėjo 4-tą, 4:30 po pietų, Casino Ballroom svetainėje, Pittston, Pa., įvyko pramoگا pagerbimui visų asmenų, kurie darbavos "Garso" ir 4-tos apskrities išvažiavime liepos 4-tą Fernbrook Parke ir 4-tos apskrities metiniam išvažiavime rugpjūčio 14-tą Rocky Glen Parke.

Ruošos darbu rūpinosi 4-tos apskrities valdybos nariai pittstoniečiai: Pr. Jurevičius, sekr. Juozas Čekys ir išdo globėjas Vincas Dailda.

Pasistiprinus užkandžiais, apskrities pirmin. Pr. Jurevičius programos vedėju pristatė buvusį Susiv. Vice Prezidentą, taip pat buv. 4-tos apskrities pirmin. Sa-verą Marozą.

Trumpas kalbas pasakė Susiv. Vice Prezidentas P. Karašauskas buvęs Susiv. Vice Prezid. J. Venslauskas, 4-tos apskrities vice pirmin. Vitalius Leliokas, Redakt. M. Zujus, apskrities išdo globėjai J. Batvinskas ir V. Dailda. Buvęs Susiv. Sekretorius J. B. Šalūnas, K. Magdalinskas, apskr. sekr. J. Čekys, išdin. P. Stravinskas, Susiv. Sekretorius V. T. Kvetkauskas, apskr. pirmin. Pr. Jurevičius.

Kalbosa pabrėžta graži tradicija pagerbt apskrities ir organizacijos veikėjus, taip pat iškel-ti įvairių minčių Susiv. augini-mui, ypač pritraukimui jaunimo.

Be minėtų, pramoğoj dalyva-vo šie: J. Bukaveckas, J. Kupstas, A. Muckus, J. Jencevičius, J. Ilgūnaitis, Ant. Kašuba, V. Skama-ročius, B. Leliokas, M. Vir-balis, A. Ambrozaitis, Ad. Ka-duškevičius, M. Žekonis, J. Ur-banavičius, J. Šakočius, Ant. Liubensa, Ant. Skurkis, P. Ur-banavičius, Jonas Šakočius, Ant. Urbanavičius, A. Skurkis, P. Karpavičius, Pr. Ubertaitis.

PLYMOUTH

LRKSA 6-tos Kuopos Narių Dėmesiai

LRKSA 6-tos kuopos susirinki-mas įvyks spalį 11 dieną tuoj po antrų šv. Mišių bažnytinėje sve-tainėje. Dabar vajuas laikas, tad malonėkit nors po vieną naują kandidatą atsivest į susirinkimą. J. J., sekr.

LIETUVISLAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Wilkes-Barre

2-9639

"BLOCK PARTY"

Rengia Miners Mills šv. Pranciškaus Parapijos Choras, prie Bažnyčios

PRASIDĖS PIRMADIENĮ, RUGSĖJO 12-TĄ, Užibaigs Šeštadienį, Rugsėjo 17-tą

Pradžia 7:30 Vakaro Išanga Veltui ŠOKIAI KIEKVIENĄ VAKARĄ

TREČIADIENIO VAKARĄ, RUGSĖJO 14-TĄ, BENAS DUOS DIDELĮ KONCERTĄ

Kiekvieną vakarą naujos, įdomios įvairenybės (attractions)

RUSŲ SAVIŠALPOS DRAUGIJOS SEIMAS

Rugsėjo 12-16 dienomis Wilkes-Barre mieste įvyks Rusų Prāvoslavų Savišalpos Draugijos 16-tas seimas.

Draugija įsteigta 1895 metais. Skyrius turi Jungtinės Valstybės ir Kanadoj. Leidžia laikraštį "Svit", kuris yra seniausias rusų laikraštis Amerikoje. Vyriausias redaktorius Rev. J. J. Kraškevich.

MINERS MILLS

SV. PRANCIŠKAUS PAR. CHORAS RENGIA BLOCK PARTY

Šv. Pranciškaus parapijos choras, kuriam vadovauja muzikas S. Simonavičius, rengia didelę, trukšmingą "Block Party."

Prasidės pirmadienį, rugsėjo 12-tą, tęsis visą savaitę ir užibaigs šeštadienį, rugsėjo 17-tą. Partės vyks prie bažnyčios. Pradžia 7:30 vakaro. Išanga veltui.

Svečių linksminimui, kiekvieną vakarą bus šis tas naujo, gi trečiadienio vakarą, rugsėjo 14, benas išpildys didelį koncertą.

Šokiai kiekvieną vakarą. Tuo tikslu įrengta specialė platforma. Rengėjai kviečia vietinius ir svečius lankyti Block party, turėt linksmą laiką ir išmėgint savo giliukį.

PITTSTON

SV. VARDŲ DRAUGIJOS QUOIT LYGOS BANKIETAS

Šv. Kazimiero parapijos šv. Vardo Dr-jos Quoit Lyga užbaigė savo antrą veikimo sezoną bankietu, kuris įvyko Colonial Cafe, ketvirtadienio vakarą, rugsėjo 1-mą.

Vincas Griestartais buvo pramoğos pirmsėdis, St. Vaivada—toastmasteris, o kun. V. Kupstas buvo principaliu kalbėtoju. Kalbėjo Juozas Linsky, Antanas Levanauškas, Juoz. Joneika, kun. Kupstas ir Stasys Vaivada. Visi gražiai kalbėjo ir krėtė linksmus anekdotus.

Dalyvavo šie Lygos nariai: B. Agurkis, B. Baubonos, Balionis, J. Bonis, V. Griestartais, A. Kasalaitis, E. Keen, J. Kiškis, C. Kižis, P. Kižis, B. Laibinis, A. Levanauškas, F. Bernotas, W. Receskas, A. Schevets, A. Schultz, M. Šakočius, A. Smalenskas, A. Subal, P. Tunyla, S. Vaivada, J. Joneika; ir šie svečiai: kun. Kupstas, G. Cook, W. Gilmartin, J. Kižis, C. Klimavičius, G. Laukaitis, J. Levanauškas, F. Levanauškas, J. Lelešius, J. Linskis, J. O'Brien, J. Pojūnas, C. Remy, A. Smeden, J. Stačiokas, A. Stine, J. Taylor, J. Vaivada, J. Zigmund.

Pasibaigus bankietui, buvo svarstomi sekančio sezono "bowlinimo" reikalai ir išrinkti viršininkai: Petras Tunyla—prez., Ed. Keen—vice prez., Pranas Bernotas—sekr., Ben. Agurkis—išd. ir kun. V. Kupstas—garbės pirm. ir dv. vadas

Juozas Joneika, Vincas Receskas, Stasys Vaivada ir Vincas Griestartais prezidento Tunylos paskirti kartu su juo darbuotis Lygos Taisyklių Nustatymo Komisijoj.

Ketvirtadienio vakare, rugsėjo 8-tą, šv. Kazimiero parapijos salėj bus galutinas žaidėjų paskirtymas į komandas.

Žaidimai ir ši sezoną vyks O'Brien'o Recreation Alleys, Avoca kiekvieną sekmadienį, 8 val. vakaro.

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Farašė Kun. M. J. Duffy, vertė Kun. J. K. Miliuskas

KETVIRTOJI LAIDA

Kadangi mūsų iševijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms priscina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalbose. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Kaina: 20c. už vieną; 15c. perkant 5 ar daugiau.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.

ASTUONI LIETUVIAI GAUNA DARBUS

Perėitį savaitę Luzerne County's Department of Public Assistance valdyba paskelbė sąrašą naujų samdinių, kuriame randasi net 216 asmenų. Tarp jų yra 8 lietuvių-lietuvaiteš, būtent: Anna M. Yeninas iš Glen Lyon, Ona M. Čekytė iš Pittston, Jonas P. Deltuva iš Wilkes-Barre, J. M. Burdulytė iš Plymouth, Vytautas Vaitulionis iš Luzerne, R. J. Milišauskaitė, Andrius J. Želionis ir J. A. Petkevičiūtė iš Larksville.

ELMHURST, PA.

JUBILIEJINĖ LIETUVIŲ DIENA PRAEJO

Plačiai skelbtoji 25-ji Jubiliejinė Lietuvių Diena šiemet, kaip ir kitais metais, įvyko Darbo Die-naj, rugsėjo 5-tą, tik kitoj vie-toj, būtent, Maryville Parke, Elmhurst, Pa.

Diena, kaip katalikams pridera, pradėta šv. Mišiomis.

Diena piknykui pasitaikė ideališka. Retai Darbo Dienoj oras būna toks malonus, kaip buvo perėitį pirmadienį. Todėl susirinkusieji maloniai praleido dienele. Buvo įvairių-įvairiausių žaidimų. Bet bene įdomiausia pro-gramos dalį išpildė našlaičiai. Jie apsirėdė tautiniais drabužiais šoko, dainavo ir deklamavo. Kaip tai malonu išleisti vieną kitą skatikelį įstaigos naudai, kuri ne tik priklaudžia, bet ir gražiai auklėja tautiškaikatalikiškoj dvasioj bedalį našlaj.

Į povakarį prasidėjo I. J. Fox'o kompanijos suruoštoji kailinių paroda. Piknikierių susidomėjimas paroda buvo didelis. Kurie iš piknikierių buvo giliukingiausi, t. y. laimėjo \$100.00 vertės apykaklę (fur piece) ir \$10.00 pinigais, neteko sužinoti.

Publikos tą dieną Maryville Parke galėjo būti apie tūkstantų asmenų.

Anglų turistai Skotijoj apžiūri olą. Vienas iš jų klausia palydovo: Sakykite, ar seniai ši ola atrasta ir ar visuomet buvo tokia graži?

Palydovas: Matote, prieš penkis me-tus čia buvo pelės lizdas ir kurį per-neatsargumą vienas skotas įmetė vieną centą. Iki šiol jis jo dar negali rasti!

KINGSTON

ATLAIKĖ ŠV. MIŠIAS UŽ MOKINIUS

Trečiadienį, rugsėjo 7-tą, 7:30 ryte, Kingstono šv. Marijos pa-rapijos klebonas atlikė šv. Mišias už visus parapijos mokinius lankančius mokyklas.

Apie 150 kingstoniečių lietuvių vaikų lanko vidurines (high school) mokyklas.

SIŪLO PANAIKINTI PRIESAIKĄ

"Teisės" žurnalas Kelia Klausimą Dėlei Priesaikos Panaikinimo Lietuvos Teismuose

Dabar bylininkai ir liudininkai teismuose yra prisaikdinami, kad sakys teisybę. Netikėliai, vieton priesaikos, duoda iškilmingą pa-sižadėjimą, sakyti teisybę. Už žadėjimo gresia pagal įstatymus, sulaužymą priesaikos arba pa-sižadėjimo gresia pagal įstatymus, pėgana didelė bausmė. Vadinasi, žmogus, kuris prisiėkia, turi bi-joje ne tiktaį Dievo bausmės, bet ir žemiškųjų žmonių įstatymų. Jei, sakysim liudininkas teisme pameluos, norėdamas kaltinama-jam, sumažinti bausmę, tai toks liudininkas gali būti nubaustas iki trejų metų kalėjimo. Bet pats liudininkas pamelavęs, būda-mas neprisaikdintas, tai jis arba visai nebaudžiamas, arba baudžia-mas labai švelniai. Taigi išeina taip, kad teismas ne tiek pasitiki liudininko priesaika, kiek baus-mės baime.

Iš čia teisininkai ir kelia klausi-mą, kad galima priesaiką visai panaikinti, o palikti tiktaį pa-sižadėjimą sakyti teisybę. Tačiau už melagingą paliudijimą turėtų būti baudžiamas, kaip kad dabar baudžiamas prisaikdinti liudinin-kai. Tuo būdu būsia teisingiau, jeigu teisme baus tiktaį už melag-ingą parodymą, o ne už priesai-ką sulaužymą. Ne teismo esąs dalykas pilietį bausti už religinį nusikaltimą. Teismui svarbu tei-sybę sužinoti. O teisybę sužino-ti pakanka, jeigu liudininkas ži-nos, kad jis už melavimą bus baudžiamas. O priesaika, nuolat teisme vartojama, netenkanti savo įspūdių ir reikšmės. Todėl "Teisės" žurnalas kelia klausimą apie priesaikos teismuose panai-kinimą.

Biznieriems Skelbtis "Garse" Visuomet Apsimoka

THE THIRD NATIONAL BANK AND TRUST CO.

INVITES YOU TO DISCUSS YOUR FINANCIAL PROBLEMS

SCRANTON, Pa.—The Third National Bank and Trust Co., viena iš

EIK TEN, KUR MINIOS EINA!

Į šv. Kazimiero Parapijos šv. Vardo Draugijos MERCHANDISE PARTY

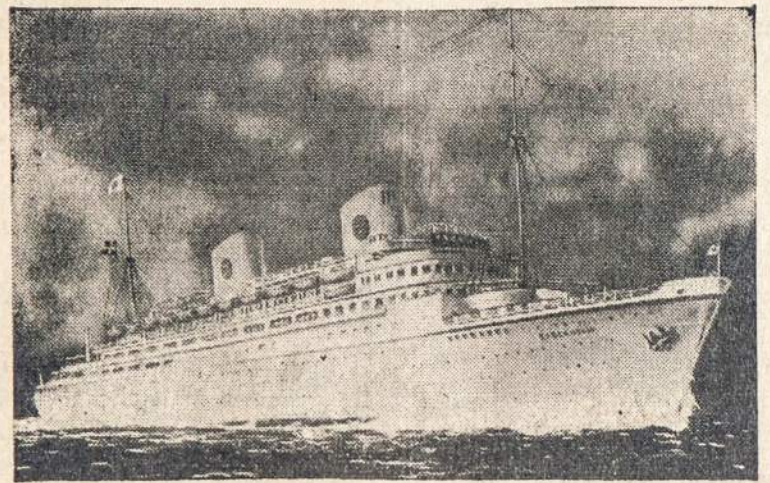
Antradienio Vakare, Rugsėjo-September 13, 1938 PARAPIJOS SALĖJ, PITTSTON, PA.

35—Dvigubi Žaidimai—25c. \$25.00 Durų Dovana UŽTIKRINTAS \$40.00 "SWEEPSTAKAS"

\$10.00 Jack-Pot be Ekstra Mokesties

(Vėsiausia Vieta Mieste)

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJOS NAUJAS MOTORLAIVIS "STOCKHOLM"

Moderniškasis motor-laivis "Stockholm" yra 28,000 reg-tonų. Nauja švedų Amerikos Li-nijos pažyba, nuleistas į jūrą ge-gužės 29 d. š. m. Cantieri Riuniti lai-vų statybos bendrovės uoste Monfalcone, netoli nuo Trieste, Italijoj.

Lai-vą krikštijo švedijos prin-cesė Ingeborg, dalyvaujant prin-cui Carl, švedijos ir Italijos ka-rališkoms didenybėms ir švedų Amerikos Linijos aukštiesiems valdininkams, bei kitiems įžymiesiems asmenims laivininkystės pasauly, įskaitant A. Jonsson, ŠAL preziden-tas, G. Hilmer Lundbeck, J. A. Vailstybės linijos vyr. direk-torius ir G. Hilmer Lundbeck, Jr., J. A. Vailstybės linijos vyr. vice direktorius.

M. S. "Stockholmas" bus di-desnis ir greitesnis už dabartinį linijos pažybą m. s. "Kungsholm", pradės plaukioti 1939 m. balan-džio mėn., lenktyniuojant su ki-tais "Baltojo švedų laivyno" lai-vais, tarp New Yorko ir Gothen-burgo, yra atitinkamai prireng-tas kruzams (pasivažinėjimams), bus dažnai naudojamas kruzams iš New Yorko į Vak. Indiją, Pie-tų Ameriką, North Cape, Skan-dinaviją ir Pabaltės valstybęse.

Laivas "Stockholm" pastatytas iki aukščiausios klasės Lloyd's Register ir British Corporation Register; jis yra 625 pėdų ilgio, pločio 82 pėdų ir "gross tonage" 28,000, vandeniu bus 28 pėdos. Iš-orinė išvaizda labai atkreipian-ti atydą ir didinga, nuolaidžios (streamlined) konstrukcijos, su dviem žemais kaminais. Tyvs atskirai veikianti Diesel motorai, Sultze'ro rūšies, 22,000 IHP, tri-jų propelerių ir galės nuaplaukti apytikriai 19 jūrų mylių į valan-dą. Su pagalbiniais motorais su-darys maksimum jėgą 37,000 IHP. Yra nuo jūrų supimo prilakančios (anti-rolling) tankos. Regu-liariam Trans Atlantiniam ke-liavimui turės vietų dėl 1,300 ke-levių; Kabin, Turistų ir Tre-čiąja klase. Kruzams sutalpins 620 keleivių. Laivo įgula 600. Laive yra dešimt dėnių. Įvai-rios salės, viešieji kambariai ap-sviečiami netiesiogine šviesa. De-

luxė kajutės turės privačias ve-randas ir beveik visi kiti kamba-riai yra išoriniai su viena ir dviem lovom. Elegantiški baldai, rūkymo salionai, bibliotekos, ra-lai-vų statybos bendrovės uoste Monfalcone, netoli nuo Trieste, Italijoj.

Du maudymosi baseinai kelei-viams ir vienas laivo įgulai. Še-ši keleiviniai keltai. Keturi į-rengimai kalbantiesiems paveik-lams rodyti, 400 ind. telefonų vietiniam susikalbėjimui bile kurioj laivo daly, keleiviai taipgi galės radio telefonu susikalbėti bile kurioj daly, Amerikoje ar Europoj. Apsauga nuo gaisro, sulig vėliausios mados ir išradi-mų, netik sulig švedijos ir tarp-tautinių reikalavimų, bet sulig naujų Amerikos įstatymų.

Švedų Amerikos Linija palai-ko nuolatinį susisiekimą tarp New Yorko ir Klaipėdos, per Gothenburgą, kelionė prasideda ir baigiasi linijos laivais. Nuo Kalmaro ar Stockholmo keleiviai į Klaipėdą vyksta moderniškoju S. S. "Marieholm." Ta proga ir lietuviams teks naudotis šiuo naujuoju švedų Amerikos Lini-jos laivu "Stockholm"—pritaikin-tu šių modernių laikų keliaivi-mui. VI. Mučinskas

PASTATĖ JUBILIEJINĮ KRYŽIŲ

Bijutiškis.—Bijutiškio pa-rapi-joje, Padvarių vienk. Alfonsas Simonavičius paminėjimui 550 metų Lietuvoj krikščionybės įve-dimo sukakties, savo kieme pasta-tė gražų menišką ažuolinį kry-žių, kurį padarė Juozas Leišys. Kryžių pašventino rugpjūčio 21 dieną kleb. J. Zabulionis ir pasa-kei progai pritaikintą pamokslą.

Pašventinus kryžių, A. Simona-vičius kleboną ir visus svečius gražiai pavaišino.

A. Simonavičius yra pasituris ūkininkas, pavyzdingas ir geras žmogus. Be to jis yra Bijutiškio parapijos k-to narys. B-tis

PERFECT CLEANERS

LIETUVIAI DRABUŽIŲ VALYTOJAI—KRIAUCIAI Valo ir Prosjia, Padaro Kaip Naujus

DRESĖS } 40c SIŪTAI }

12 Metų Bizny. Darbas Garantuotas 194 South Main Street 31 South Main Street Wilkes-Barre, Pa. Pittston, Pa.

PARTY

SU VISOKIOMIS DOVANOMIS

Šv. Pranciškaus parapija, Miners Mills, Pa., Fernbrook Parke trečiadieniais, 8:15 vakaro, rengia partės su visokiomis dovanomis. Duodamos geros jėjimo ir šaip įvairiausios brangios dovanos. Rengėjai prašo visus skaitlingai lankyti. Specialiai gatvėkariai nuo Public Square išeina 7:30 vakaro.

Grobleskio LIEPŲ BALSAMAS

Nuo KOSULIO ir GERKLĖS SKAUDĖJIMO

Kaina 35c. ir 50c.

GROBLEWSKI & CO., Plymouth, Pa.